

Tingbok for Ringerike

Bok 37 og 38

1689

Transkribert av Thorleif Solberg

Gitt i gave til Ringerike slektshistorielag 2010 av

Thorleif Solberg

Søkbar bok

Boken er søkbar

Æ – Ø og Å kan være problematisk ved søk.

Noen ganger kan følgende bokstaver benyttes i stedet

Bruk E i stedet for Æ

Bruk O i stedet for Ø

Bruk A i stedet for Å

Det er register bak i boken.

Forord:

Tingbok 37 og tingbok 38, 1689, er identiske, men ført i pennen av to forskjellige personer. Tingbok 37 er paginert og signert av sorenskriveren selv, Jens Thygessøn Lund. Tingbok 38 er upaginert og usignert, men følger slavisk ordlyden i tingbok 37. Håndskriften er helt forskjellig i de to tingbøkene, noe som har lettet avskrivningen, for er et ord «uleselig» i den ene, er det kanskje lettere å tyde i den andre. Jeg har notert sidetallet i tingboka i margin på avskriften.

Vågård, 15. juli 1995

Thorleif Solberg

Forkortelser:

Forn. = førnevnte

Efterskr. = efterskrevne

Sl, sal = salig (avdød)

S^r = seigneur

Forklaringer: (stort sett hentet fra Norsk historisk leksikon)

7 br. = september

8 br. = oktober

9 br. = november

Jordetirsdag = oftest tredje tirsdag etter påske. Odelssaker skulle stevnes til odelstomta denne dagen.

Bogered, bokered = ed som avlegges mens hånden ligger på Bibelen.

Palm = måleenhet for omkretsen av tømmerstsokken (en palm = ca 9 cm).

Halvmånedsdag = rettsfrist på 15 dager.

Citant = saksøker.

Vederpart = motpart.

Åvirke = 1) det arbeid som er nedlagt f.eks. i en åker.
2) ulovlig bruk av annen manns jord.

Landnåm = bot for urettmessig bruk av fast eiendom.

Gestendig = vedstått.

Geheng = belte til å henge kniv, kårde, o.l. i.

Kagen, kaken = pel hvor de ble bundet som var dømt til hudstrykning (kagstrygning).

Missive = lukket brev med bestemt adresse.

Saketing på Trøgstad 25. Febr. 1689.

71A Den 25. Febr. holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Nørdrehougs prestegjeld, overværende ko. ma. fogd Henrich Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå, samt efterskr. lagrettesmenn:

Jens Sørum, Knut Ve, Simen Alme, Tomas Opsal, Ole Vestren, Gulbrand Berg, Torger Skaug og Malte Kittelsby.

71B Helge Berg i Soknedalen lot tinglese et skjøte av Gjest Ellevsen til ham utstedt på en gårdeplass kalles Solhaug i Soknedal, skylder 1 skinn, dat. 16. Okt. 1688.

Johannes Ibsen, borger og innvåner i Christiania, tilkaller og fremfordrer en del bønder, som han har handling med, til å fremvise sine bøker siden siste avregning med ham, nestleden sommer 1688, til conferering imot hans hovedbok, og at de ville frasige hvor meget sagtømmer de har hugget og fremkjørt til hans betaling, at endelig derav fornemmes kan, hvor mye tømmer de har hugget for ham siden siste sagreglement. Item hvor samme tømmer er hugget.

Anders Ferden anviste sin bok av Johannes Ibsen dat. 11. Aug. 1688, hvorefter Anders til den tid var skyldig 9 rdl 1 ort 23 sk. Og siden des bekommet til 2 rdl 3 ort, som Anders vedgikk å være riktig.

Amund Maltesen Honerud var skyldig 5 rdl 2 ort 22 sk. Møtte og gjelden vedgikk, men de 7 ort som han var tilført, skulle komme ham til avkortning når han anviste Even Ellingsens seddel derfor.

Alf Hansen Bølgen var skyldig 15 rdl 2 ort 4 sk.

Bjørn Flekshaug var skyldig 9 rdl 16 sk.

72A Engebret Amundsen Tonen var skyldig 10 rdl 1 sk.

Gulbrand Berg var skyldig 15 rdl 8 sk.

Ole Hågensen Bjerke var skyldig 6 rdl 17 sk.

Peder Nærstad var skyldig 23 rdl 3 ort 14 sk.

Peder Gundersen Berg var skyldig 14 rdl 3 ort 20 sk.

Paul Klekken var skyldig 13 rdl 1 ort 6 sk.

Peder Olsen Amundrud var skyldig 12 rdl 3 ort 11 sk.

Truls Skaugstad var skyldig 7 rdl 1 ort 16 sk.

Dog imot den forskr. skyldige gjeld foregav samtlige debitorer at de forleden vår 1688, som nu til våren blir et år siden, hugget en del sagtømmer av gran uti Almenningen som kalles Ringerikes almenning, og kjørt det til elven, og enhver efter angivende så meget som følger:

72B Anders Ferden 10 tylter, Alf Bølgen 10 tylter, Bjørn Flekshaug 7 tylter, Gulbrand Berg 10 tylter, Peder Berg 10 tylter, Paul Klekken 10 tylter, Peder Olsen Amundrud 10 tylter, Truls Skaugstad 6 ½ tylt, Engebret Tonen 10 tylter.

Ellers foregav de forn. bønder, at både de såvelsom Peder Knestang, Peder Nærstad, Amund Honerud og Sidsel, Paul Jensens, har forleden sommer uti samme almenning nedfelt en del, som noe er opphugget og noe uoppugget, men intet fremkjørt.

Johannes Ibsen spurte bøndene om de hadde noe å klage over på hans handling. Bøndene svarte enhetlig at de det ikke hadde, eftersom han så ærlig og oppriktig har handlet med dem.

Fredrik Lundesgård lot tinglyse en skjøtesattest av skifteforvalteren og betjenter efter sal. Commissar Lars Larsen til ham utstedt, på den plass kalles Sjurslykke, des anpart 2 ¼ skinn, dat. Bragernes 27. febr. 1688.

73A Tore Deelen lot tinglyse et skjøte av Christoffer Svendsen Stenshorne til ham utstedt på 18 settinger korn med bøxel uti Delen (Dehli) i Nørdrehaugs sokn, dat. 30. jan. 1689.

Tord Olsen, tilholdende på Rytteraker, lot tinglyse et skjøte av Jørgen Larsen, von haftig på Hønen, til ham utstedt på halvparten uti den gård Breen (Breien), skyldende halvtredje fjerding med bøxel og herlighet, dat. 22. febr. 1689.

Sr Gabriel Broen av Bragernes efter inngiven stevneseddel som formynder for sl. Commissar Lars Larsens barn, irette fordret en del bønder for restands som hans myndling påloddet, nemlig:

73B Narve Veme er ført å være skyldig 42 rdl 2 ort 4 sk. Narve Veme møtte og mente han snarere burde ha til gode hos sal. Laurs Laursens arvinger, enn å være noe skyldig. Han klaget over at han ikke hadde fått så fornøyelig regnskap i sterboet som ham tilkom. Han var ikke bleven godtgjort for det tømmer som den sal. mann hadde fått, til den pris han var belovet. Narve Veme la fram sal. Lars Larsens missive til ham, dat. 13. mars 1685, hvor han belover å gi Narve 6 ort i rede penger for hver tylt tømmer som han i samme år hadde hjemlig og straks kunne komme i Storelven. Men Narve sa at han ikke var godtgjort med mere enn 5 ort for tylden, og sa han hadde levert en stor andel tømmer i samme år. Item foregav han at han hadde utbrøtt tømmer av Væla elv og rensset elven for 30 rdl og et trøyeklede som han ikke var godtgjort. For det siste beklaget han at han ikke var meddelt sådan regning og regnskaps-bøker som kongl. forordning tilholder. Han ville derfor ikke betale de forn. fordrende 42 rdl. Og flere vitner foregav at han bygde en dam i Væla, og han mistet sin helse i samme brøtning, og dog ei fått noen betaling for etc. Da intet lovlig ble fremlagt mot Narve Vemes protestationer, så kan Narve Veme ei tilfinnes noe etter denne søkning å betale.

74A Jørgen Oppen kreves etter samme loddseedel for 24 rdl. Møtte selv i rette og sa derimot at han hadde utført fra Hønefoss fjorten «tiuuf» tylder bord, hvilket sagfogden Knut Olsen Ripper (Riber) nu her for retten vedsto, at samme 14 tiuuf bord av ham ble utført in anno 1687, hvilket og billigt og rett Jørgen Oppen at godtgjøres, som er 14 rdl. Bli Jørgen ei videre skyldig enn 10 rdl.

Ole Reiulsen Krogsrud står i loddsedelen at være skyldig 17 rdl 1 ort 10 sk. Han møtte og vedgikk gjelden, og lovet å betale til våren med tømmer. Men Gabriel Broen begjærte dom. Han ble tilfunden å betale innen halvmånedsdag med en daler i omkostning.

Bård Heieren står tilført skyldig 21 rdl 2 sk. Mannen er død, men hans enke møtte og vedgikk gjelden, og ville «gjærne paa daug og stunder betale med kiørsel og førsel». Men Gabriel Broen begjærte dom, og hun måtte betale gjelden innen halvmånedsdag med 1 rdl i omkostning.

74B Paul Veme er skyldig 16 rdl 3 ort 18 sk. Han møtte selv i retten og inngav en avregningsseddel under byfogden Sr Henrich Blichfelds hånd, dat. 16. mars 1686, hvor han etter avregning var skyldig 9 rdl 3 ort 12 sk, og ikke mere. Han ble ikke tilfunden å betale mere enn dette beløp med ½ rdl i omkostning, innen halvmånedsdag.

Knut nordre Semmen står i loddseddelen tilført å være skyldig 121 rdl 20 sk. Knut møtte ikke, men hans granner Truls Semmen og Anders Hallingby, item Oluf Hansøn og Søfren Bendtsen. De sa at Knut hadde falt og slått seg fordervet og er sengeliggende. Ellers anviste Knut Olsen Ripper en missive av Søren Hansen Lemmig, hvor han bevitner at Knut Semmen har betalt på sin gjeld til arvingene 48 rdl 2 ort 16 sk, dat. 21. febr. 1689.

Anbjørn Modalen står tilført 4 rdl 1 ort 2 sk. Han møtte og vedgikk gjelden, må betale innen halv-månedsdag.

75A Helge Berg står i loddseddelen tilført å være skyldig 3 rdl 20 sk. Han møtte og beviste med sl. Anne, Lars Larsens seddel den 14. juni 1686, at hun da betalte ham til 2 rdl 3 ort, som hennes sal. mann skulle være ham skyldig, og samme tid fått av henne på nye 1 rdl 1 ort 20 sk, hvorfor han nu ei videre kan tilkjennes enn 1 rdl 1 ort 20 sk at betale innen halvmånedsdag.

Helge Veme står uti loddseddelen å være skyldig 21 rdl 1 ort 12 sk. Han møtte og ei benektet at han var skyldig så mye i sl. Lars Larsens sterbo, men sa han hadde levert tømmer derfor til Ole Hansen efter inngiven seddel, dat. in anno 1688. Men Gabriel Bron var ham ikke det gestandig at Ole Hansen hadde vært bemektiget noe på samme gjeld at annamme. Helge Veme måtte betale 21 rdl 1 ort 12 sk innen halvmånedsdag med en daler i omkostning. Hva Ole Hansen og hans husbonde har fått av ham, er en særdeles sak dem imellom.

75B Paul Oppegård står å være skyldig 35 rdl 1 ort 18 sk. Han møtte og sa han ikke var skyldig i sl. Lars Larsens sterbo mere enn 30 rdl, hvilke 30 rdl han ble tilfunden å betale innen halvmånedsdag, samt omkostning.

Elling Oppegård står tilført for 2 rdl 3 sk. På hans vegne møtte hans sønn Helge Berg og sa at han samme penger ville betale.

Levord Sessrud står i loddseddelen tilført å være skyldig 12 rdl 3 ort 10 sk. Han møtte og vedgikk gjelden. Måtte betale innen halvmånedsdag med 3 ort i omkostning.

Ole Gulbrandsen Pukerud står tilført for 46 rdl 2 ort 4 sk. Han møtte og sa seg ikke gjelden å kunne fragå, men begjærte «respit at betale det paa dag og stunder». Han ble tilfunden å betale innen halv-månedsdag med 1 rdl 1 ort i omkostning.

76A Jørgen Finde står tilført for 20 rdl 3 ort 4 sk. «Om hannem tilstoed de tilstede værende af Sougnedallen at for meere end thi aar siden er flødt av Bøygden og siden bortdøed».

Bendix Tranby står tilført å være skyldig 30 rdl 3 ort 8 sk. Han møtte og vedgikk gjelden. Måtte betale innen halvmånedsdag med 5 ort i omkostning.

Gunder Gaugnum (Gagnum) står uti loddseddelen tilført å være skyldig 23 rdl 2 ort 16 sk. Han møtte og sa seg alldeles ikke å være mere skyldig enn for bøkelen på hans sønns vegne av 3 fjerdinger uti Gagnum, og sier at også prosten krever bøkkel av ham for samme 3 fjerding. Og såsom imot sådan benektelse ei føres noe til kravets lovlige bevislighet, så skal Gunder ikke betale mere enn den resterende bøkkel av de 3 fjerdinger, som efter kongl. forordning bedrager seg til 7 ½ rdl og det innen halvmånedsdag med ½ rdl i omkostning.

76B Sr Gabriel Bron som en advarsel til de Soknedalsfolk lot for de tilstedeværende opplese en missive som Sr Peder Sørensen hannem tilskreven, at han ikke vil svare til Ole Hansens annammelse på noe tømmer uten det skjer i Joen Simensens bivær, dat. 23. febr. 1689.

Saketing på Trøgstad tingstue 26. febr. 1689.

Den 26. febr. holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov. Var overværende kongl. maj. foged Sr Henrich Pettersen, bygdelensmannen Peder Rasmussen, samt de samme lagrettesmenn som betjente retten igår, untagen Malte Kittelsby, i hvis sted nu Erik Tandberg satt i retten. Sr Gabriel Bron hadde latt hitstevne endel sl. commissar Laurs Laursens landbønder i Soknedalen for deres resterende landskyld og rettighet, og som de nu ikke hadde deres sedler med seg, gav han dem delation til jul nestkommende, item til samme tid med deres tredje års holding at være forfalt.

Hva seg belanger den plass Skalpeli som Ole Kjos fordres for landskyld av, foregav Ole Kjos at de Skinnesfolk tilholder seg samme plass etter den sorenskriverdom av Jørgen Hansen, Derfor kunne Ole Kjos ikke svare noen rettighet derav.

Angående den plass Heggen foregav Christoffer Tveten at det er Tvetens eiedeler, og formener at bør ligge og svare deres rettighet til Tveten.

77A Angående søre Velsvann vites ikke at noen har svart landskyld derav, men fogden foregav at sl. Laurs Laursen svarte selv skatt derav for et skinn, hvorom de tilstedeværende fra Soknedalen og Ådalen gjorde beretning om at samme vann skiller Ådals og Soknedals eiedeler, og aldri visst at det var gitt noen landskyld derav.

Sr Gabriel Bron efter hjemstevne i rette fordret Søren Andersøn Moss for en andel penger han av hannem oppebåret til tømmerkjøp og handling, som han ikke hadde gjort leverans og riktighet for. Søren Andersen ba om delation, så skulle han gjøre all sin ytterste flid at fornøye og stille ham tilfreds, hvorefter Gabriel Bron gav ham dag til neste alminnelige saketing i juli måned.

Ilike måte hadde Gabriel Bron hitciteret Hans Johansøn for hva han hadde oppebåret av ham til tømmerkjøp og fremdrivelse. Hans Johansøn nektet ikke for det, men sa at han hadde tømmer i elven som han mente at skulle strekke til dess betaling, og var derfor begjærende «daug og respit» til å få det fremdreven. Gabriel Bron gav ham respit til neste alminnelige saketing.

77B Peder Rasmussen Rå som fullmektig på Gulbrand Christensøns, sagfogd ved Sørgefoss, hans vegne, i rette fordret Narve Veme og inngav Gulbrand Christensøns skriftlige innlegg at Narve skal ha skjeldet ham for en tjuv, dat. 23 Hujus.

På Narve Vemes vegne møtte velagte Christian Tommesen, som svarte til saken, at hva ord Narve Veme imot Gulbrand Christensøn kan ha talt, er skjedd uti drukkenskap og at utålmodig hastighet, formedelst Gulbrand hadde merket hans tømmer uten forlov. Erindrer og lite hvilke ord som passeret og formente at dersom Gulbrand Christensøn hadde følt seg så forulempet at ham det ville søke for retten, at han da først burde spurt Narve om han sådanne ord ville være gestendig, og formente at Narve for denne sak burde være fri. Peder Rasmussen derimot formente at hva han har gjort i drukkenskap, bør han svare og undgjelde for i edruskap, og at det hannem ei kan undskylde. Denne sak ble opptagen til neste alminnelige saketing.

Søren Emanuelsen Smed ved Hønnefoss lot tinglyse et skjøte av Karen Hansdatter, sl. Tore Smeds, til ham utstedt på hennes sl. manns forrige iboende hus på Hønens grunn, dat. 20. febr. 1679.

Saketing på Gomnes i Hole 27. febr. 1689.

Den 27. febr. holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole. Var overværendes bygdelenmannen Johannes Svarstad samt efterskr. lagrettesmenn: Christen Gomnes, Ole Bjørnsen Stadum, Peder Haugner (Hamnor), Peder Løken, Jørgen Fjeld, Ole Berg, Juel Rud og Knut Halvorsen Lene.

Ole Halvorsen Nes lot tinglyse et skjøte av Sr Anders Nielsøn Moss til hannem utstedt på en plass kalles Nøsterud, liggende nordenfor Nes, imellem tvende bekker, skylder tre lisp., dat. 24. febr. 1688.

78B Nok lot Ole Nes tinglyse et fled-føringsbrev av Live Gulbrandsdatter av Bærums herred, hvormed hun inngir seg til hannem og hans sønn Guttorm til sitt livs opphold, og derimot at nyde all hennes eigende løsøre, dat. 12. mai 1688, og på hennes vegne av Torgier Øverby og Ole Fjulsrud med deres signeter og Hågen Sønsterud med sin hånds underskrift betestetiget.

Halvor Tollefsen av Bragerøen lot fremvise til tinglysning et pantebrev som Ragnhild Christoffersdatter, sal. Søren Horums, til hannem skulle ha utstedt, på hennes eigende part i hennes påboende gård Horum, nemlig en fjerding tunge, såsom til underpant for 27 rdl 1 ort 6 sk. På hennes vegne underskrevet av Jon Simensen og Hans Johansen ved Hønnefoss, dat. 9. mars 1688.

79A Håvord Moe foregav å ha latt hitstevne Nils Johansen Bye for han skal ha skeldt ham for en tyv, og sier at det skal nu være ved fire år siden, og det skjedde ute på Mellum-skaugen hos Lars Engen, Han mente at han sådan beskyldning bør bevise. På den innstevnte Nils Bys vegne møtte hans verfader Johannes Svarstad og inngav hans skriftlige innlegg dat. 26. Hujus. Citanten hadde ingen prov tilstede til hans angivende bevisning, undtagen Alf Halvorsen som er ikkun et eneste prov. Likevel begjærte Håvord dom i saken. Det ble således for retten dømt og avsagt:

Efterdi Håvord Moe foregir at det skal være en fire års tid siden form. skielderier skal være skjedd, og hidentil i så langsommelig tid ei ved retten vært søkt eller påtalt, tilmed foregiver Nils Johansen i sitt fremsendte innlegg at dersom han kunne ha talt noe uti et krohus som da under sterk rus, er det ham ubevisst, og om Håvord formente seg forulempet, at burde ham beskikket og talt derpå i tide. Item sier han i samme sitt innlegg at han i ingen hånde måter har noe å beskyldte Håvord for.

Etter landslovens 1. boks 13. capit. 22.-23. art item 6. boks 21. cap. 1. art. bør Nils Johansen Bye for denne Håvord Moes søkning være aldeles fri og sakesløs. Så bør og slik snakk og Spargement ei at komme Håvord Moe eller noen hans pårørende til noen nackdel i noen måter.

Rettergang på Gomnes tingstue 14. mai 1689.

79B Den 14. mai ble retten betjent på Gomnes tingstue i Hole. Var overværende Kongl. ma. fogd Sr Henrik Pettersen, bygdelensmannen Johannes Svarstad, samt efterskr. lagrettesmenn: Christen Gomnes, Jull Rud, Knut Halvorsen Lene, Peder Løken, Ole Bjørnsen Stadum, Ole Berg, Peder Haugnord (Hamnor) og Jørgen Fjeld.

Kom da uti rette velagt Albert Kruse på sin principal Sr Jacob Lutts vegne, og inngav en skriftlig varselsseddel som den 7. og 8. mai var forkynt, ved hvilken han til i dag hitciteret endel av sine landbønder på Tyristrand, nemlig: Enken Stiksrud, Anders Åsterud, Halvord Bråten, Tollef Grefsrud, Anders Kolbjørnrud, Tollef og Peder Haug, Ole Skaugmark, Knut Pjåka, Gulbrand og Ole Pjåkerud, Gul Heieren, Engebret Opsal, Tarald Solberg, Ole og Siver Hovin, nok Mads Burud og Ole Nakkerud, dennem søkende og tiltalende for ulovlig skoghugst uti hans skog begått. Derom til prov histevnt Engebret Opsal, og Ole Skaugmark, item Knut og Hans Berggården Item histevnt Sr Gabriel Bron og Ole Christensen Moe til å forklare om de vil ta bøndene i forsvar.

80A De forn. innstevnte møtte alle undtagen Gul Heieren som er sjuk. Fremstilte seg da først for retten de to innstevnte prov Engebret Opsal og Ole Skaumarken, som efter avlagt ed provet, at de nu i denne vår talte opp et hundrede og fem og tiuge tylter sagtømmer som lå nedkjørt i Høykastet i deleselven, som efter kjørselsveienes utvisning syntes at være kjørt den største del norden for Stormyren, og en del synden ifra samme myr. Og Gabriel Brons holøkse stod på samme tømmer. Etter Gabriel Brons tilspør-gelse tilsto de videre at det |: undtagen nogle få støkker :| var gammelt tømmer, og meget som gjeten var oppråtnet på.

Nok provet de at de samme tid opptelte i Berggårdsløken tredve og en tylt sagtømmer, hvilket de syntes at være kjørt fra Stiksrudløken, på hvilket de ikke så noen huløks. Og var alt sammen gammelt tømmer.

Item fremstillet seg de to innstevnte prov Knut og Hans Berggården seg, som efter avlagt bogered provet. Knut Berggården provet at det er ham vitterlig at Ole Nakkerud, Mads Burud, Anne Stiksrud, Anders Åsterud, Tolle Grefsrud, Tolle Haug og Peder Haug, de samtlige nu uti forleden vinter nedkjørte sagtrømmer til Høgfosskastet, men de vet ikke hvor meget de har fremdrevet.

Item at Anne Stiksrud, Ole Nakkerud og Anders Åsterud de også fremdrev en del tømmer til Berggårdsløken.

Hans Berggården provet like enstemmig som forn. Knut Berggården.

80B Ble av Albret Kruse fremlagt et brev av Knut Berggården til hans husbond Jacob Lut utstedt, på hvis skoge som ligger til Berggården, dat. 18. febr. 1669. Knut Berggården svarte imot de samme brev, at ham derved er skjedd stor urett, og at han aldri hadde fått noe av Jacob Lut for samme handling, og at Jacob Lut ikke vært berettiget at hjemble (?) hannem noe uti Berggården. Albret Kruse derimot svarte, at når Jacob Lut om sådant vorder stevnet og tiltalt, blir vel dertil svart som vedbørilg.

Nok fremla Albret Kruse en beskikkelse med påfulgt svar av de bønder som den påstevnte hugst skal ha begått, dat. 2. mai 1689. Ble så fremkalt de enkelte bønder til å forklare hva enhver har hugget.

Ole Nakkerud vedsto å ha fremdrevet nu i denne forleden vinter sytten tylter sagtømmer. Det var tre års hugst, hugget henimot Håleia, som ikke andre steds kunne fremdrives, til Sr Gabriel Brøns bruk. Anne Stiksrud hadde på samme sted hugget 17 tylter.

Mads Burud tilsto å ha hugget uti 3 år 16 tylter sagtømmer som alt ble fremkjørt vinteren som det var hugget, opp imot Holleiknuten, Anders Åsterud tilsto at han forleden sommer hadde fremdrevet 10 tylter sagtømmer og det var tre års hugst, hugget på forn. steder opp imot Holleiknuten.

Halvor Bråten tilsto at han forleden sommer hadde hugget hjemme i sin egen gårds egedeler to tylter 10 stokker sagtømmer som han kjørte ned mot Nakkerud og solgte til Ole Christensen.

Tollef Grefsrud tilsto at han forleden vinter hadde kjørt frem 8 tylter sagtømmer som var 4 års hugst og var hugget opp mot Holleiknuten, hvilket han solgte til Gabriel Bron.

81A Anders Kolbjørnrud sa at han hadde i forleden sommer hugget i hjemrasten tre tylter sagtømmer, hvilket han hadde agtet til fenrikken i Vikersund, som forstrakte ham med tre rdl til skatten. Sa og at dersom hans husbond ville betale samme penger, da kunne han bekomme samme tømmer.

Tolle Haug tilsto at han forleden vinter hadde fremdrevet til Gabriel Bron 12 tylter sagtømmer som var fire års hugst og var hugget opp imot Holleiknuten. Vedsto at han forleden sommer hadde hugget ti tylter fire stokker i Haugskogen og det hadde han solgt til Ole Christensen som forstrakte ham til skattene.

Peder Haug vedsto å ha drevet frem sju tylter forleden vinter til Gabriel Bron, og det var tre eller fire års hugst og var hugget opp imot Holleiknuten. Nok i Haug skogen til Ole Christensen fire tylter tre stokker hugget forleden sommer.

Ole Skaugmarken og Engebret Opsal sa at de tilsammen hadde hugget seks tylter sagtømmer forleden sommer i Skaugmarkskogen.

Knut Pjåka sa at han forleden sommer hadde hugget tre tylter i Pjåkaskogen til Ole Christensen. Nok svarte han på Gulbrand Pjåkas vegne at han ikke hadde hugget noe tømmer.

Ole Pjåkerud vedsto å ha forleden høst hugget en tylt til Peder Eliasøn og 11 tipalm spirer og ti lodd-bjelker av tolvpalm, og hans fader Gulbrand en tylt tipalm.

81B Gul Heieren var sjuk. På hans vegne svarte Engebret Opsal at han hadde hugget en tylt sagtømmer til Ole Christensen som Engebret fremkjørte. Nok tilsto Ole Christensen at han fikk av ham tilsammen tre tylter.

Tarald Solberg vedsto å ha hugget sju tylter tre stokker sagtømmer i Solbergskogen ifjor sommer, til Ole Christensen som forstrakte ham til skatten. Siver Hofvi (Håvi) sa at han forleden sommer hugg tre tylter tømmer til Ole Christensen. Det var hugget i Veholt skog, han fikk felningen hos Ole Veholt.

Nok tilsto han å ha hugget i Pjåkerudskogen ni spirer til Peder Eliasøn, hvilket Ole Pjåkerud vedsto å ha leiet ham skogen i Pjåkerud til samme ni spirer.

Ole Håvi vedsto å ha hugget i Håviskogen tre tylter tømmer, nok to tylter som Ole Christensen skal ha.

Albrit Kruse fremla Ole Pjåkeruds utgivne revers, dat. 20. okt. 1683 til Jacob Lut. Nok en revers av Siver Olsen Håvi utstedt til Jacob Lut dat. 4. juli 1687.

Ble så av Albrit Kruse fremlagt Jacob Luts innlegg dat. i dag. Nok inngav Albrit Kruse en besikkelig- ses tilstand om en del tømmer som i formåls tid skal ha vært hugget, dat. in februar 1685.

På de inciterede bønders vegne inngav Tarald Solberg deres skriftlige innlegg datert i dag.

Ole Christensen Mo inngav sitt skriftlige innlegg datert i dag den 14. mai.

82 A Sr Gabriel Bron muntlig forklarte å ha i denne vår fått dette efterskr. tømmer av endel av de innstevnede bønder:

Av Anders Åsterud tre års drift 27 tylter tømmer på mål og 11 tylter 9 stokker undermål.

Av Peder Haug 6 tylter 8 stokker på mål og 8 stokker undermål, alt tre års drift.

Av enken Stiksrud 23 tylter 6 stokker på mål. 11 tylter 9 stokker undermål, alt tre års hugst.

Av Tollef Grefsrud fire års hugst. 14 tylter 1 stokk på mål, og 6 tylter 10 stokker undermål.

Av Tolle Midthaug og hans sønn fire års drift, 16 tylter 1 stokk på mål og 7 tylter 7 stokker undermål.

Derhos forklarte Sr Gabriel Bron at det er ham ubevisst hvor meget av forn. tømmer er hugget enten uti hans egen eller Jacob Luttis skoge, eftersom de har sameieskog tilsammen til deres gårder.

Saken er oppsatt til i dag 14 dager som er den 28. mai. Nok videre formedelst mitt lovlige forfall med saker til Kongel. oberhof rett, er denne sak ved lensmannen Johannes Svarstad atter forfløtt til den 4. juni.

Rettergang på Gomnes tingstue 4. juni 1689.

Den 14. juni ble retten igjen betjent på Gomnes tingstue i samme forn. sak, hosværende bygdelen-
82 B mannen Johannes Svarstad, samt de samme 8 lagrettesmenn som tilforn den 14. mai betjente retten.

På ciantens mons^r Jacob Luts vegne møtte hans fullmektige Albret Kruse, og innga et innlegg av Jacob Lut datert i dag.

Ole Christensen Mo møtte og imot det Jacob Lut foregiver at Ole har «viclared» arresten og oppskåret det påstevnte tømmer, svarte at han var nødt til å la skjære det opp, eftersom det lå på sagvelten i blant annet hans husbonds tømmer, og hadde ingen annen råd eller utvei enn å skjære det opp.

De innstevnte bønder møtte mestedel selv tilstede, undtagen Gulbrand og Ole Pjåkerud, Ole Skaugmarken, Gul Heieren og Ole Håvi. De beklaget at deres store nød og trang har drevet dennem til denne ringe skoghugst til deres behjelpning og skatters clarering.

Da efter tiltale gjensvar og den saks forberørte leilighet, er således for retten dømt og avsagt, at eftersom de innstevnte Jacob Luttis landbønder ei beviser seg noen hjemmel eller forlov til denne påstevnte åvirke og skoghugst, da vites ikke med rette imot landslovens 3. boks 14. cap. 34. art. at kan dennem befri for denne deres landherres søkning og tiltale, ei heller derimot at kan bifalle deres påskudd uti deres innlegg, at de dermed nødtvunget å selge samme tømmer til deres skatters clarering...

83A De har heller ikke tilbudt sin landherre dette forn. åvirkede tømmer, men som han foregiver, de er ham stor gjeld skyldig, item med det irettelagte document dat. in februari 1685 forklarer at de med en stor åvirke begått av dem tilforn, har ruinert og forhuggen sine skoger, hvorfor de innstevnte hans landbønder, nemlig Anne Stiksrud, Anders Åsterud, Halvor Bråten, Tollef Grefsrud, Anders Kolbjørnrud, Tolle og Peder Haug, Ole Skaugmarken, Engebret Opsal, Knut Pjåka, Gulbrand og Ole Pjåkerud, Gul Heieren, Tarald Solberg og Ole Håvi, bør etter loven å ha forbrutt den innbemeldt åvirkede tømmer og last til deres landherre Jacob Lut, såvidt av dem selv såvelsom Sr Gabriel Bron og Ole Christensen her for retten har angitt og vedgått.

Og som formenes at ei meget av lasten in natura skal finnes tilstede, og bøndene uti deres innlegg påstår at de kjøpende bør nyde lasten ubehindret, da bør de forn. Jacob Luttis landbønder svare og betale ham enhver sin begangne hugst efter lovlig og billig taksering, så som for hver tylt døgtig sagtømmer en riksdaler. Men hva den annen last som bjelker og spirer angår, undskylte disse lagrettesmenn seg med at de ei hadde forstand på. Det må derfor av andre kyndige takseres. For denne prosess's omkostning må
83B bøndene betale over alt ti riksdaler, hvorav enhver betaler etter åvirkets proportion, og det alt innen 6 uker å ha efterkommet.

Hva seg belanger Sr Gabriel Brons egne landbønder såvelsom Ole Nakkeruds hugst, så kunne nu ei anderledes derom kjennes, enn når Jacob Lut først lovlig beviser at det er hans skog som de har gjort samme hugst og åvirke uti, da «forblifver hannem sin Ræt og dets søgning hverved ubehindret».

Saketing på Trøgstad tingstue 4. juli 1689.

95B Den 4. juli holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov overværendis våres gunstige herr amptmann velb. Mathias Tonsberg til Ulleland gård, item ko. maj. fogd Sr Henrik Pettersen, sampt eftern. lagrettesmenn: Erik Tandberg, Ole Vesteren, Jens Sørum, Knut Veien, Gulbrand Berg, Torger Skaug, Simen Alme og Tomas Opsal.

Sr Peder Sørensen Moss av Bragernes lot tinglyse et pantebrev av Jesper Gregersen til hannem utstedt på 900 rdl capital på tre år at betale, hvorfor til ham pantsatt, den halve part i nordre Kvernhus sag i Hønnefoss, samt hans iboende hus og gård ved Hønnefoss, item den gård Alme, 1 ½ skp tunge med bøxel over alt, uti nedre Alme fem lpd uten bøxel, uti Burud 7 lpd uten bøxel, alt uti Norderhov prestegjeld, dat. 21. febr. 1689. I mot samme pantebrev gjorde Fredrik Olsen ved Hønnefoss sin innsigelse, at den halve Kvernehus-sag er Jesper Gregersen ikke mektig eller rådig at bortsette, eftersom den var Fredriks sl. hustru tilhørig, og Jesper den ei videre rådig enn uti hans kvinnes livstid, eftersom både han og hans kvinne er ikkun giftingsfolk dertil. Jesper Gregersen svarte at den halve sag er hans frelselige eiendom.

Oluf Haraldsen Hval og Amund Halduorsen Virstad lot tinglyse et Rangdi, sl. Hendrik Holstes til dennem utstedte transport på hennes pant og rettighet til 2 ½ sold korn uti Oles påboende gård Hval, dat. 26. mars 1689.

Jens Tygesen lot oppbyde sin eigende halve sag i Hønnefoss, kalles Hovsagen, om noen seg den vil tilforhandle, dat. i dag 4. juli 1689.

96B Bygdelensmannen Peder Rasmussen beklaget seg at han intet har for sin lensmannsbetjening, og derfor begjærte almunen at de måtte betenke ham noe derfor, for sin umake. Så ble av almuen dertil svart og 97A bevilget at gi ham derfor årlig av hver fullgård enten en riksort i penger, eller en riksort verdi uti kornvarer.

Sr Gabriel Brun efter oppsettelse fra forrige ting i rette fordret Søren Andersen Moss og Hans Johansen. Men ingen av dem er nu til stede og saken ble oppsatt til neste ting.

Peder Rasmussen Rå på Gulbrand Christensens vegne igjen irette fordret Narve Veme efter oppsettelse fra senereste alminnelige saketing, uti den sak angående det påstevnte skjelderier. Gulbrand Christensen var også selv tilstede. Vederparten Narve Veme møtte nu selv uti rette, og blev av protocollen for hannem opplest det som Christian Tommesen på seneste ting svarte til saken på Narves vegne, hvilket Narve Veme i alle måter vedsto å være hans tilsvær. De ord som i drukkenskap og ubetenksomhet kunne være utfallen av ham, begjærte Narve at Gulbrand ikke ville regne ham til onde, eftersom de var gode 97B venner og dus brødre, og beder om forlatelse. Ordene var ikke så ille ment, og beskylder Gulbrand ei for noe uærlig, men holder ham for en ærlig karl. Peder Rasmussen mente at Narve burde ha gjort sådan erklæring tilforn, og derfor referer seg til sin forrige såvel skriftlige og muntlige påstand.

Narve Veme derimot svarte at fordi han ikke selv hadde vært til stede uti rette grunnet forfall, så kunne han ei heller før gjøre samme erklæring, og mente seg for samme tiltale bør være fri og sakesløs. Videre sa han at han nok kunne gjøre beviselig at han var meget drukken den tid de påstevnte ord skulle være forefalden, så han intet vet eller dertil kan minnes.

Citanten fordret dom i saken, hvormed til i morgen beror.

Saketing på Trøgstad tingstue 5. juli 1689.

Den 5. juli holdtes atter alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov med de samme lagrettesmenn som betjente retten igår. Hvor da Gulbrand Christensen og hans fullmektige Peder Rasmussen fremstilte seg til doms avvartning i saken mot Narve Veme.

96A Og efter tiltale og gjensvar og efter denne saks beskaffenhet er således for retten dømt og avsagt: Da Narve Veme har gjort sin undskyldning og de ærekrenkende ord mot Gulbrand Christensen har skjedd i drukkenskap og utålmodighet, formedlest Gulbrand skulle ha merket en del tømmer uten forlov, og han ikke tillegger gulbrand å være noen tjuv, og ikke kan erindre hvilke ord i drukkenskap kan ha passeret, og holder Gulbrand som en ærlig karl, så vites ikke efter landsloven 6. boks 21. capt. 1. art, anderledes herutinden at kjende, enn at Narve for denne sak og tiltale bør være fri og sakesløs. Så bør og sådant «snakk eller drikkesqualder ei at komme Gulbrand Christensen eller nogen hans paarørende till nogen nackdeell eller æresforkleining i nogen maader». Men som Gulbrand Christensen til sin æres forsvar er forårsaket til denne process, så bør Narve Veme derfor at restituere og betale hannem for dessens omkostning tolv riksdaler.

96B Monsr Paul Ibsen, borger i Christiania ved Knut Villadsen, efter en utgiven stevneseddel dat. 17. juni 1689 i rette fordret en del for gjeld og restands. Såsom særlig på Paul Spålens vegne tiltaler Engebret Tonen (Toen), Anders Ferden, Paul Hval, Paul Klekken, Peder Berg, Jon Opperud og Svend Lo, for hvis de efter en lagmannsdom er tilfunden at restituere Paul Spålen, og ei til fyldest efterkommet, som Paul Spålen i en fortegnelse bemelder å skulle være fem store stakker høy i skogen og en del hjemme i husene, som han ansetter for 20 rdl, en hest for 12rdl, en geit og en risbit for 5 ort og en stekepanne for 2 ort.

De innstevnte møtte samtlige i rette og foregav at den geit og risbit fikk Claus Alant (?) på Paul Spålens vegne betaling for. Den stekepanne kom ei heller i deres være, ei heller den omrørte hest, hvilken Jens Hval allene vedkommer at tilsvare, som Jens og nu for retten var gestendig, men sa det var en «scod gamp» som ikke var mer verd enn en halv daler, hvorimot finnen tre gode hester for ham foraktet. Belangende de fem stakker høy i skogen, det benektet de ganske, de fikk aldri et strå derav, men de Hadelandsfolk tillike med Anders Tuf, de tok endel derav. Hvem resten fikk, det vet de ikke. Men de kan ved ed bekrefte at de ei tok eller fikk noe derav. De mente å ha betalt mere enn nok, men ville likevel nu til overflod og rolighets skyld samtykke i å levere til Paul Ibsen fem tytter døgtig grantømmer på mål ved Spålen. Knut Villadsen på Paul Ibsens vegne samtykte og var fornøyd. Men Jens Hval ble stevnet til verneting eftersom han nu bor på Hadeland, for den hest han hadde bemektiget seg.

Nok efter same stevнемål fremfordret Jacob Li for 6 rdl 2 ort 2 sk. Jacob møtte i rette og gjelden vedgikk, og sa at han hadde tømmer i beredskap til den betaling.

Nok Peder Nilsen Hverven for 6 rdl 3 ort 18 sk. På hans vegne svarte Peder Berg at han vedsto gjelden og at han hadde tømmer i beredskap til betaling som han til høsten skal fremdrive.

99A **Saketing på Gomnes tingstue 6. juli 1689.**

Den 6. juli holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole. Hosværende bygdelenmannen Johannes Svarstad samt efterskr. lagrettesmenn: Knut Halvorsen Lene, Christoffer Gomnes, Ole Bjørnsen Stadum, Juel Rud, Peder Hamnor, Ole Berg, Jørgen Fjeld og Peder Løken.

Bergitte, sl. Hans Halvorsens på Strømsøen, lot tinglyse en obligasjon av Hans Averøen til henne og hennes værsønn Sr Daniel Knof utstedt, på 138 rdl 1 ort 7 sk., hvorfor pantsatt all hans eigende middel og formue, dat. 19. marti 1689.

Sr Gabriel Brun og Bragernes efter inngiven stevnings seddel, forkyndt den 12. og 13. juni 1689 uti rette fordret en del hans debitores, nemlig:

Anders Åsterud, skyldig 39 rdl 1 ort 21 sk.

Lieutenant Anders Bron 9 rdl 3 ort 14 sk., møtte ingen på hans vegne.

Bendt Jobekk efter egen vedgåelse 3 ort 4 sk som han lovet å betale.

99 B Gunil Backen lot ved Knut Berggården fremføre sin av Gabriel Bron meddelte regningsbok, hvorefter hun er skyldig 45 rdl 3 ort 11 sk. som Knut «Berregården» sier at hun efter hånden vil betale.

Gregal Lonkerud (?) finnes skyldig efter hans ved Ole Nakkerud fremlagte regnskapsbok, og som han sier vil betale, 1 rdl 18 sk.

Hans Haug finnes skyldig 20 rdl 2 ort 12 sk. ,som hans værfader Knut Berggården på hans vegne sier at han vil betale.

Halvor Johansen Bråten finnes skyldig 14 rdl 2 ort 20 sk som han lover å betale.

Hendrik Finde efter hans ved Knut Berggården fremviste regning, finnes skyldig 2 rdl 2 sk. som han sier at han vil betale.

Jens Mattisen Sax møtte selv og vedgikk å være skyldig 19 rdl 3 ort 11 sk. som han lovet å betale.

Jon Døl ved Ole Nakkerud fremviste en regning, skyldig 2 rdl 2 ort 10 sk. som Ole sier Jon vil betale.

Jon Hexhuus ved sin kvinne vedgår å være skyldig 9 rdl 3 ort 9 sk.

Jon Stiksrud skyldig 4 ½ riksort, som han ikke kunne benekte, men sa han hadde betalt det til Lars Presterud ved arbeid, hvilket Gabriel Brun ei var ham gestendig.

Knut Berggården skyldig 23rdl 4 sk. som han lovet å betale.

Mads Paulsen Burud er skyldig 67 rdl 3 ort 22 sk. som han lovet å betale.

Ole Vesetrud efter hans egen vedgåelse skyldig 45 rdl 1 ort 21 sk.

100A Ole Skaugmarken efter egen vedgåelse skyldig 1 rdl 1 ort 8 sk.

Ole Reiersen Strand efter vedlagt regning ved Ole Nakkerud, skyldig 11 rdl 22 sk.

Ole Teien skyldig for et pund tobakk, som han nu ei selv kunne benekte, 1 ort

Ole Tollefsen Midthaug skyldig 6 rdl 3 ort 12 sk. som han lovet å betale.

Paul Vesetrud ved sin broder Ole Vesetrud vedgikk å være skyldig 2 rdl 2 ort 18 sk.

Svend Åsterud ved Knut Berggårdens fremlagte regning vedgår å være skyldig 10 rdl 2 ort 3 sk.

Siver Kolkind ved Knut Berggårdens fremlagte regning, skyldig 41 rdl 3 ort 7 sk.

Siver Kastet ved Ole Nakkeruds fremlagte regning vedgår å være skyldig 5 rdl 2 ort 4 sk.

Sl. Tore Stiksruks enke efter hennes ved hennes sønn Harald fremlagte regning og vedgåelse, finnes skyldig 27 rdl 1 ort 10 sk.

Tollef Grefsrud efter hans egen vedgåelse, finnes skyldig 5 rdl 1 ort 8 sk.

Tolle Midthaug efter egen vedgåelse finnes skyldig 2 ort 12 sk.

100B Da Sr Gabriel Bruns fordrende gjeld finnes så lovlig og riktig, at den i alle måter vedgås og ei imot-siges, så er hans debitorer tilfunden å betale sin skyldige gjeld innen halvmånedsdag med seks rdl i omkostning, hvorav enhver efter gjeldens proportion betaler.

Monsr Paul Ibsen, borger uti Christiania, ved sin befullmektige Knut Villadsen, efter inngiven stevneseddel, i rette fordret efterskr. for gjeld, de samme skyldige efter hans innlegg og fullmakt dat. 3. Huius.

Hans Pedersen By 4 rdl 16 sk.

Ole Hågensen Bjerke 15 rdl 1 ort 2 sk.

Nils Rolfsen Bjerke 2 rdl 2 ort 5 sk.

Anders Bjørnstad 5 rdl 4 sk.

Samptlige møtte selv tilstede, og sa de hadde hugget tømmer uti beredskap til levering til høsten. Sa at de ikke egentlig kan vite hvor mye de er skyldige til Paul Ibsen, før de får gjort avregning med ham derom.

Sr Gabriel Brun efter inngiven stevneseddel i rette fordret Jon Hexhuus for tømmer som han skal ha bortrøvet fra ham og Peder Sørensen, som han og Johannes Jensen utført til Vikersund og solgt som vraktømmer.

Den innstevnte Jon Hexhuus's kvinne møtte i rette og sa hun visste intet derav, og kunne ei heller noe svare dertil, og sa at hennes mann var ei tilstede. Med citanten Gabriel Bruns samtykke beror denne sak til neste alminnelige saking.

101A Ermeldte Gabriel Brun lot fredlyse sine gårders grunne fra Nakkerudlandet til Herviklandet, at må være fri for dem som ingen rettighet har dertil, at borttage hvis vrak eller annet som der kan være oppstrandet

som behøves til hans gårders fornødenhet, langt mindre at borttage hvis døgtig tømmer der kan finnes, som han må formene endel allerede haver seg tilfordristet.

Ole Christensen Mo efter utgiven innlegg under hans hånd dat. i dag, rette fordret Jens Kudsch (Kusk), Hans Christensen og Fredrik Johansen, så og Christoffer Gomnes, som han foregiver på sin husbond velædle hr. president Sr Hans Müstes vegne, at tiltale dem for bråterødning på Feigrens egedeler (Fegri?). Men da Ole Christensen ikke til denne søkning kunne fremlegge noen lovlig fullmakt av hr. president på behørig stemplet papir, så kunne ei noe om samme sak foretages.

Saketing på Gomnes tingstue 8. juli 1689.

Den 8. juli holdtes alminnelig saketing på Gomnes tingstue i Hole. Var overværende Ko. ma. fogd Sr Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, bygdelensmannen Johannes Svarstad samt efterskr. lagrettesmenn: Juel Rud, Christen Gomnes, Gulbrand Gomnes, Rasmus Gomnes, Jørgen Fjeld, Ole Berg, Knut Halvorsen Lene og Peder Haugnord (Hamnor).

101B Hvor da Torkel Olsen av Skjærdalen lot tinglyse et brev av hans verfader Monsr Jacob Lut til ham utstedt, hvorved han ham for sin kjærestes mødrene arv og hjemmegave avhender og bebrever den gård Haugnord (Hamnor), som Peder påbor, skyldende halvannet skippund. Item derforuten belovet ham i penger et hundre riksdaler courant og seks støkker fe. Er datert den 6. 9br 1686, under Jacob Luts hånd, så og Johan Tommesen og Ole Christensen til vitterlighet.

Christian Tommesen på sin husbonds vegne i rette fordret Mikkell Christoffersen Åsen for en del høy som han forleden vinter skal ha fått av en dreng som da tjente Sr Christen Christensen på Frøshaug, nemlig Siver Andersen. Formente han burde straffes som han tyveriet selv hadde begått.

Mikkell Åsen møtte selv i rette. Vedgikk at han forleden vinter ved nattestid efter han hadde lagt seg, da kom forn. Christen Christensens dreng Siver Andersen til ham med en del høy på en bordflåte, og kunne være som to fanger høy, hvilket han gav ham i betaling for hans kvinne og datter hadde bundet et par hoser og sydd noen skjorter for ham. Men han sa seg ei at vite hvor han hadde fått samme høy. Han bad for Guds skyld at han for samme forseelse måtte bli forskånet. Men såsom intet fra sakvolderen Christen Christensen fremstilles, at han noe derover klager eller sørger, så kan ei desforuten noe i saken vedgjøres. Men når så av sagvolderen skjer, da saken og des lovlige søkning ubehindret.

102A Monsr Jacob Lut ved sin fullmektig Albrit Kruse i rette fordret sin landbonde Anders Åsterud for gjeld han er skyldig etter forrige avregning, item til ny avregning, og for det tredje at hans sønn som er gift, bor på gården med ham foruten Luttis samtykke, efter derom utgiven innlegg dat. 5. Huius.

Videre fremla Albrit Kruse en revers av Anders Åsterud til Jacob Lut utstedt under sitt signet med to vitner, dat. 28. 9.br 1686, hvoruti han bekjenner å være skyldig 125 rdl 2 ort 2 sk. som han beplikter seg å betale med last.

Anders Åsterud møtte irette og vedsto reversen som var bevitnet av Johan Tommesen og Rasmus Klokke, men inngav en seddel av Albrit Kruse dat. 26. mai 1687 på en del ved som derpå levert sammen med Ole Nakkerud og enken Stiksrud, hvorav hans tredjedel bedrager, efter takst, til 28 rdl 2 ort 7 sk. Videre fremla Albrit Kruse Jacob Luts regnskapsbok hvori befinnes foruten den forn. revers, at Anders Åsterud tid efter annen har fått til skatter og landskyld 30 rdl 3 ort 3 sk., så hans hele debit bedrager seg 156 rdl 1 ort 5 sk.

102B Anders Åsterud vedstod de forn. 30 rdl 3 ort 3 sk. etter boken, men de 125 rdl 2 ort 2 sk. efter den forn. revers gjorde han sådan motsigelse, at ville gjøre sin høyste ed derpå at han ikke visste der var mere innført som han skulle bli skyldig enn et halvt hundrede riksdaler, og ikke visste hvorav så stor gjeld skulle komme, og ville ikke vedstå seg videre enn de 50 rdl efter reversen og de 30 rdl 3 ort 3 sk. Derimot finnes efter Jacob Luts bok at Anders igjen at komme tilgode både med innbemeldt last og annet til 66 rdl 3 ort 18 sk. skulle så Anders derefter bli skyldig 13 rdl 3 ort 9 sk. dog derforuten hva han forleden 4. juni for ulovlig skoghugst ble dømt til Jacob Lut at betale.

Efter hvilket denne beskaffenhed vites ikke efter loven og Ko. Ma. nådigste forordning at kan tilfinnes Anders Åsterud at svare og betale videre av denne fordring enn efter hans egen vedgående, hvorefter blir

til rest efter avregning de forn. 13 rdl 3 ort 9 sk., hvilket Anders er tilfunden å betale innen halvmånedsdag med to rdl i omkostning.

103A Angående at Jacob Lut tiltaler Anders Åsterud for at hans sønn nu bor på gården, så kan efter landslovens tredje boks 14. capt. 33. art. hvor det heter at en leilending må ikke gi noen forlov at så sin jord uten sin sønn og tjenestemann som ikke selv har aker og eng, det ikke være ulovlig at Anders huser sin egen sønn, all den stund han intet ulovlig eller usømmelig åvirker eller begår, hvorved noen imot loven kunne prejudicere.

Christian Tommesen på Ko. Maj.^{ts} og sin husbonds vegne irette fordret Marte Mikkelsdatter tilholdende på Vesetrud eige, for hun skal ha slått en pike, navnlig Kiersti Nilsdatter, som fremsto seg nu her for retten og seg beklaget, at åtte dager etter påske nestleden, da hun tjente på Kolbjørnrud, og som hun var på veien og skulle gå til Kolkind og kreve noe som henne der tilstod for sin tjeneste, da kom Marte Mikkelsdatter efter henne og slo henne over hodet og ryggen med en stor staur, kastet så stauren og slo 103B henne over ende og slo henne til blods i ansiktet. Og som hun løp fra henne, da kom hun efter og slo henne omkull.

Hun hadde her til stede tre prov, Mari Larsdatter Presterud, Siver Jonsen Kastet, og Gunor Olsdatter Vesetrud. Men Marte Mikkelsdatter møtte ei nu i rette, hvorvell hun var her for rette lørdag og ble forelagt å møte her i dag. Mari Larsdatter provet at hun så Marte Mikkelsdatter løp etter Kiersti Nilsdatter, ropte og skrek, bad hun skulle bie, og kalte henne. Og som hun nådde henne, slo hun til henne med stauren, og som Kiersti tok i stauren med henne, slo henne i ansiktet, så hun falt overende og sa hun ville ha blod ut av henne, for hun sa at hun kunne trolle. Fôr så på henne med knærne og sa hun skulle trykke ungen ut av henne. Og som Kiersti var kommen opp og ville løpe fra henne, da så hun at Marte løp efter henne igjen med stauren.

104A Siver Jonsen Kastet provet at forleden vår da kom Marte Mikkelsdatter til ham og sa at hun hadde gitt den førke Kiersti Nilsdatter to slag ved øret. Hun hadde en kjepp i hånden og sa, når jeg møter henne igjen, da skal jeg gi henne noe av denne.

Gunor Olsdatter Vesetrud provet at før forn. slagsmål skjedde, da hadde hun hørt at Marte Mikkelsdatter hun truet at hun skulle slå Kiersti Nilsdatter når hun fikk fatt på henne, og kalte henne en sladretaske. Og den lørdag som slagsmålet skjedde, da hørte hun vel larmen derav, men hun så det ikke. Om søndag morgen derefter, kom Kiersti Nilsdatter til henne og klaget seg og sa at hun hadde vært uti røveres hender, og sa at Marte Mikkelsdatter hadde slått henne, og hun kunne se at hun var reven og blå i ansiktet.

Christian Tommesen begjærte dom i saken for sådan ulovlig adferd til vedbørlig straff.- Efter sådan 104B adferd vites ikke at Marte Mikkelsdatter imot loven 6. boks 7. capt. 8. art. at kan befries, men tilfunden å bøte sine trende seks lodd sølv, og til Kiersti Nilsdatter betale henne fire lodd sølv.

Rettergang på Marigård 16. juli 1689.

Den 16. juli 1689 ble retten betjent på Marigård i Ullerål i Norderhov med efterskrevne lagrettesmenn: Gunder Gagnum, Ole Vesteren, Halvor Bråk, Tron Vaker, Engebret Veisten og Rasmus Veisten. Hosværende bygdelensmannen Peder Rasmussen.

Kom for oss uti rette Mons^f Jørgen Laursen vonhaftig på Hønen, som efter en inngiven stevningsseddel dat. 14. juni 1689 hadde hitstevnt og uti rette fordret Hr. assistensråd Jørgen Philipsen for en del trelast av master, spirer, bjelker og sagtømmer uti hans gård Marigård skog og egedeler åvirket og hugget, og utført siden forrige lagmann Morten Bendsens dom, og ved ergangen høyesteretts dom skal være Jørgen Laursen tildømt at svares. Item stevnet Jørgen Philipsens tjener Anders Jørgensen så og hans landbønder Jon Vågård, Engebret Tonen, Anders Ferden og Ole Knestang som samme trelast have drevet hans velbårenhet til hende.

Ble så av Jørgen Laursen anvist en høyesterettsdom dat. 27. oktobr. 1688 hvoruti finnes inndragen 4 hjemtings avsikter angående Vågård og Marigårds egedeler, som det har vært tvistighet om. På Hr. assistensråd Jørgen Philipsens vegne møtte hans fullmektige tjener Nils Jacobsen og inngav hans skriftlige innlegg dat. 13. Huius.

105A Derefter navngav Nils Jacobsen en del prov som han sier hans husbond vil la innstevne til å bevise hvorvit Vågårds egedeler strekker og hvor dele skal være mellom Vågård og Marigårds egedeler, nemlig Rolf Nøkleby, Lars Brørby, Simen Egge, Gulbrand Hov, Anne Jammerdal, Ole Knestang, Anders Aslaksrud og Birgitte Hansdatter i Viul.

Jørgen Laursen derimot protesterte, at efterdi en fremlagt dom beviste at denne stridighet både om egedeler og skoghugst så titt og ofte vært procederet både for hjemretten, lagmannen, oberhofretten og høyesterett, og Jørgen Philipsen ikke i ringeste måte ført noen annen etterrettlig bevislighet om annet skjelne og dele mellom forn. gårders egedeler, end det som uti de confirmerede hjemrettes dom finnes innført, og bevises at skulle være uti Askelikjenn, altså formener han at imot samme dommer ei bør stedes noen prov, eller sådan utflukter at bør ansees imot hans lovlige søkning efter en høyesterettsdom. Men var begjærende at åvirket på åsteden måtte begranskes hva derav inn på hans eige over forn. dele, nemlig Askelikjenn kan være begått, eller og om de innstevnte som hugsten begått, selv vil vedstå og

105B forklare hvor og hva de har hugget og utført, så som de ved deres ed kan være gestendig.

Hvilke alle møtte personlig uti rette, og svarte at hr. assistensråd Jørgen Philipsen hadde gitt dem lov å hugge uti Vågård skog av ham til hånde, hvilket Nils Jacobsen også på sin husbonds vegne vedstod.

Derefter forega Anders Jørgensen, Engebret Tonen, Anders Ferden og Ole Knestang at Jon Vågård gjorde dem anvisning hvor de skulle hogge efter som de hadde befaling fra Jørgen Philipsen at de skulle ta undervisning hos Jon Vågård hvor de skulle hogge, og efter hans anvisning har deres folk hugget. Jon Vågård sa at hans husbond hadde befalt ham, at han skulle anwise dem å hogge i skjelnet efter lagmann Bendtsens dom, som han også gjorde. Videre provet Jon Vågård at hans husbond sa at de skulle hogge så meget der var uti skjelnet, så det de engang kunne bli det clammeri kvitt.

Derefter vedgikk Engebret Tonen at ha hugget efter Jon Vågårds anvisning siden lagmann Bendtsens dom in anno 1687, om høsten sju tylder og sju trær av spirer og loddbjelker som hr. assistensråd Jørgen Philipsen fikk, derforuten en tylt og sju trær som Jørgen Laursen selv i skogen antok.

Anders Jørgensen og Anders Ferden vedstod at de samme forn høst siden lagmann Bendtsens dom har hugget efter Jon Vågårds anvisning tilsammen ved tiufge tylder sagtømmer med vrak og alt, som deres husbond Jørgen Philipsen fikk. Ole Knestang sa seg ei videre hugget enn han var i den forn. hugst med

106 A Engebret Tonen, og sa Ole at de visste ei annet enn det skulle være i Vågård skog efter Jon Vågårds anvisning.

Jon Vågård vedstod å ha forn. høst siden lagmann Bendtsens dom, hugget tretten tylter sagtømmer og deriblandt halvannen tylt undermål. Nok i dette år hugget, som ligger fremkjørt til Høykastet ved Stor-elven, ti tylter sagtømmer. Men de forrige 13 tylter fikk hans husbond Jørgen Philipsen.

Jørgen Laursen var begjærende at skjelnet mellom Marigård og Vågård måtte efter compasgang forfares, som fra delesgården hjemme i fra og til det øvste delet uti Askelikjenn, som de forn. forrige dommer omformelder, at de derefter kan formene hva hogst der er skjedd inn på hans egedeler, og at måtte taxeres og vurderes efter Høyesteretts doms tilhold etc. Hvorimot vi for rett ei for rettmessig har kunnet anse den av veledle hr. assistensråd Jørgen Philipsen gjorde protestation, at stede noen provs påskudd, efter så mange prosesser og dommers forløp, som i synderlighet lagmanns, - oberhofsretts -
106 B høyesteretts dom, hvor sådan påberopning eller bevislighet burde vært presteret.

Så befinnes det derimot efter hans landbønders egen tilstand, som hogsten på hans vegne har begått, at han har gitt dem lov å hugge uti Vågård skog av ham til hånd, hvilket hans fullmektige tjener Nils Jacobsen også på hans vegne gestendiger etc. Men som hr. assistensråd har tilegnet seg videre egedeler til Vågård uti øster ned til Askelikjenn, som hans procedurer og særlig vicelagmann Bentsens dom utviser, så har vi begitt oss til åstedens begranskning, såsom først med compasgang fra den delesgard som står mellom Marigårds og Vågårds eige og egedeler hjemmen til, og så like efter compassen ende rett i nord og en liten øynemon til øster, og kom så efter samme gang like til Askelikjenn som det øvste delet efter foromrørte dommes bemeld.

Og på det de på begge sider des bedre kunne vite at rette seg derefter har vi under veis efter samme gang og strek, blinket og kvistet uti en del trær som sto i samme gang. Var også med oss i følge de samme som denne påstevnte hogst hadde begått, såsom Anders Ferden som selv bekjent at det ermelte av ham og Anders Jørgensen hugne tømmer, er skjedd som ungefær en halv fjering vei østen for samme delesgang.

Jon Vågård vedgikk også at de av ham hugne 13 tylter at være skjedd der østen for, item Engebret
107 A Tonen selv vedgikk at den forinmelte av ham og Ole Knestangs hugne sju tylter og sju trær langvid er også skjedd der østenfor. Efter deres beretning og forklaring kunne ikke noe av samme hugst være skjedd på vestsiden av forn. delesgang.

Rettergang på Marigård 17. juli 1689.

Den 17. juli atter på Marigård, har Ole Knestang for oss anvist en palmeseddel av Mons^f Hieronimus Spar på en del av Engebret Amundsens den 15. juni og 5. sept. annammede langvid, tilsammen 117 trær. Deriblant foregav Ole at ha vært 30 loddbjelker, så kom fra Ole Bjerke og Mads Lerberg nemlig 1 - 18 palm, 9 - 16 palm og 20 - 14 palm, så det skulle ikkun være 87 trær tilsammen som var kommen fra denne omtvistige skog, og skulle være fire trær mindre enn Engebret Tonen anga i går.

Jørgen Laursen protesterte og påsto at efterdi den forn. hogst som både de forn. 87 trær langved, så og de 33 tylter lang sagtømmer, finnes efter bøndenes egen tilstand at være hugget på hans gård Marigårds egedeler østen for det omrørte delet, og hr. assistensråd Jørgen Philipsen har innsat dem til samme hugst av drive hannem til hånde, så er hans formening og påstand at han efter høyesteretts dom bør betale ham samme last såvel som all annen deruti føyede skogskade såsom den unge tilvoksende ^{107B} skogs nedhugst til kjørselsveie, rydning og til lundestokker å kjøre trærne på. Sa seg heller ikke å være fornøyd med verdien efter den fremlagte palmeseddel. Han estimerede samme hans skogskade overalt uti ringeste til to hundre riksdaler og for denne prosess's omkostning ti riksdaler, hvorved han sa seg dog ei aldeles å være skadesløs.

Da det finnes uimotsigelig at den forn. hogst, de 87 trær langvid og 33 tylter sagtømmer er begått østen over det foromrørte delet fra hjemrasten til Askelikjenn, såsom inn på Marigårds egedeler, som efter bøndenes vedgåelse er hugget efter deres husbond veledle hr. assistensråd Jørgen Phillipsens tillatelse av hannem til hånde, dog under de ord og formening at skulle være i Vågårds skog, sees også av Mons^f Hieronimus Spars palmeseddel at langvid der er levert og annammet på hr. assistensråds ^{108A} vegne, så vites ikke at dette åvirke kan extenderes til bøndenes, men til hr. assistensråds, som deres husbond og landherres egen tilsvar. Og såsom Jørgen Laursens protestation og forklaring som hans skogskade nokså til endel med skogens tilvekst og forberedelse ved des befredigelse kan ha anseende, så har vi nufor rett og billigt eraktet at taxere og vurdere samme skogskade med samt denne prosess's omkostning over alt tilsammen for et hundrede og tyve riksdaler, som Jørgen Laursen efter høyst bemelte høyeste retts tilhold hos hr. assistensråd veledle Jørgen Philipsen tilkommer.

Rettergang på Feigrens eige og i Skjærdalen på Tyristrand 19. aug. 1689.

Den 19. augusti ble retten betjent på Feigrens eige (Fegri) og i Skjærdalen på Tyristrand i Hole med efterskr. lagrettesmenn: Knut Halvorsen Lene, Juel Rud, Jørgen Fjeld, Peder Løken, Christen Gomnes og Peder Hamnor.

1088 Fremstilte seg uti rette Ole Christensen, vohnhaftig på Moe, som efter inngiven stevneseddel dat. 13. Huius i rette fordret Christoffer Gomnes samt Jens Kudsk, Hans Christensen, Fredrik Johansen, Jens Feigren og Peder Halvorsen, dem på sin principal veledle hr. president Sr Hans Must'es vegne, tiltalende for ulovlig åvirke og bråtehugst på Feigrens eige og ved Skjærdalen. Stevnevittnene, som var bygdelensmannen Johannes Svarstad og Ole Eriksen Evjua møtte, og ved ed avhjemlede at ha nestleden onsdag ved femte stevne til i dag hitstevnt de forindbenevnte, så vel som også hitstevnt Nils Gulbrandsen Kjernet. Ble så av Ole Christensen fremlagt hans given fullmakt av veledle hr. president Sr Hans Must dat. 29. juli 1689. Alle de innstevnte møtte personlig til stede. Inngav så Ole Christensen sitt skriftlige innlegg og protestation dat. i dag.

109A Christoffer Gomnes sa at han ikke hadde gitt Jens Kudsk, Jens Feigren og Peder Halvorsen rett til å rydde eller så noe på Feigren grunn, som nu er påstevnt. Men det lille som Hans Christensen og Fredrik Johansen har sådd, som er straks under den bråte som han selv har sådd, det hadde han gitt dem lov til. Og den lille bråte som Christoffer selv hadde hugget, hadde han gjort for å innhegne en liten hestehage og noen støkker at opprydde til eng. Og var der aldeles ingen nøttig skog annet enn noen små told. Ko. Maj. fogd Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen på Ko. Maj. og sin husbonds vegne, gjorde innsigelse at Ko. Maj. er eiende et skippund i Gomnes med underliggende Feigren, så Ko. Maj. den halve part derav bør tilkomme. Ole Christensen derimot protesterte med foregivende at Feigren er S^r president Hans Must allene tilhørig.

Da efter denne saks beskaffenhet og efter landslovens 3. boks 14. capitel 33. art. bør de innstevnte Jens Kudsk, Hans Christensen, Fredrik Johansen, Jens Feigren og Peder Halvorsen å ha til landherren forbrutt denne påstevnte rug og avgrøde, som de på Feigren eige uten landherrens tillatelse har åvirket, og det med landnåms bøter.

109B Men hva seg belanger leilendingen Christoffer Gomnes, som har gården i bøxel og bruk, så vites ikke med rette at kan frakjenne ham den ringe avgrøde i den påstevnte bråte. Hvilket vi øyensynlig har begravsket og befunden at den ligger nest opp til jordet på gården, som kan forbedres, noe støkke til enge og noe til febeite. Og ikke befinnes å ha vært noen døgtig skog annet enn små «tolbarbusker» som til intet nøttig. Så vi ikke kan skjønne eller kjenne at samme bråtehugst kan være gården til noen skade, eftersom ei heller noen nøttig tilvoksende skog har vært derpå, undtagen noen små toldfuruer, som i høyeste kunne være til ungefehr halvanden tylt, dog ei annet enn som vid trær, som av svare liten verdi. Altså vites ikke Christoffer Gomnes dermed til nogen «brødfeldighet» efter loven at kan være forfalden.

Nok efter forn. femte stevnte, i rette fordret Ole Christensen på veledle hr. president Sr Hans Must'es vegne, Nils Gulbrandsen for ham seg ulovlig bemektiger og bruker hans eignedeler på vest eller søndre side av elven, som han seg lovlig tilforhandlet, og som han mener Nils nu må fraflytte og den åvirkede avgrøde å ha forbrutt.

Den innstevnte Nils Gulbrandsen møtte i rette og sa at hans husbond Jacob Lut er hans hjemmel til den plass som han bor på. Og på Jacob Luts vegne møtte hans fullmektig Albrit Kruse og inngave hans skriftlige innsigelse dat. i dag, hvoruti han foregiver at samme hus og løkke er ham tilhørig. Og om Hans Must det seg vil tilegne, at han da bør stevne ham så han kan sine eiendommer verge med lov og rett. Han vedgår at være Nils Gulbrandsens hjemmlsman til forn. hus og løkke.

Ole Christensen mente at Jacob Luts innsigelse og hjemmel ikke kunne være gyldig eftersom plassen er
/10 A hr. president efter lovlige skjøte tilhørig.

Albrit Kruse var begjærende at Ole Christensen som citant ville producere hva adkomst hr. president kan ha til forn. eiendom. Dertil svarte Ole Christensen at hr. president har Torkel Olsens skjøte og hjemmel til samme eiendom. Men han hadde nu ikke skjøtet her til stede. Albrit Kruse svarte at dersom Ole Christensen ville fremvise sitt skjøte og adkomst, så ville han og produsere og forklare hvorefter Jacob Lut seg det tilfaller. Torkel Olsen fremkom og sa at han er hr. presidents hjemmel til den forn. plass. Hvorimot Albrit Kruse på Luttis vegne ei ville være benøyet med ellers mere ord og tale dennem imellem.

Da efter di den innstevnte Nils Gulbrandsen besitter og bruker det forn. hus og plass efter Jacob Luttis
/10 B hjemmel, som han hannem ved sitt fremsendte innelgg er gestendig, og ingen produserer hvilket dertil nærmest og best er berrettighet, så kan efter dette stevne mål ikke felles noen dom over Nils Gulbrandsen til noen «brødfeldighet», men om hr. president det videre akter å søke og seg samme plass tilvinne, da bør han derfor stevne og tiltale Jacob Lut, som holder det for sin eiendeom og erbyder med lov og rett at ville verge.

112A **Rettergang på Gomnes tingstue 7. okt. 1689.**

Den 7. okt. ble retten betjent på Gomnes tingstue i Hole med efterskr. lagrettesmenn: Christen Gomnes, Juel Rud, Peder Hamnord, Gulbrand Gomnes, Peder Løken, Ole Bjørnsen Stadum, Ole Berg og Jørgen Fjeld.

Var hos oss overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen og bygdelenmannen Johannes Svarstad.

112B Hvor da Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen lot for retten fremføre en fengselig anholden soldat under hr. oberste Krogs livkompani ved navn Christoffer Hansen Øen til å anhøre en del prov og vitnesbyrd, angående det drap som han idag 8 dager siden, nemlig den 30. september, har begått på en soldat under samme compagnie, ved navn Lars Evensen Onsaker.

Disse efterskr. prov ble fremstilt:

Jens Mattisen Sax, boende på Dombholt eie, samt hans sønn Mattis Jensen, Ole Jonsen Veholt, og Peder Torbjørnsen boende på By eie. Hvilke efter avlagt bogered provet som følger:

Jens Mattisen Sax provet at forleden mandag aften den 30. sept. kom han fra Veholt og hjem til sitt hus på Dombholt. Da satt Lars Evensen på en liten skistue (kiste?) og Christoffer Hansen gikk fra og til på gulvet. De hilsete begge til Jens Sax og bad ham ikke jage den. Dertil svarte han at han ikke ville jage dem, når de skicket seg ærligen og vel. Gikk så Christoffer til bordet, tok sine hansker og sa til Lars: «Kom broder, jeg er full, la oss nå gå.» Men Lars ville ikke gå med ham. Gikk så Jens Sax fra dem og rodde Ole Bjørnsen over evjen. Og som han kom tilbake igjen, da var de gått bort både Christoffer og Lars.

113A Men en liten stund derefter, kom de begge inn til ham igjen, og han hørte ikke noen av dem tale hinanden et ufint ord til. Men Christoffer dro sin kårde og spaserte frem og tilbake på gulvet, og stakk i jorden med den. Da sa Lars Evensen til ham: «Stikk din kårde inn», gikk så til ham og hjalp ham å innstikke sin kårde, eftersom balgen var brøtt. Derefter trakk Christoffer straks sin kårde igjen og Lars trakk også sin kårde |: dog ikke hørte dem tok hinanden noe ondt til :| og de slo sammen med kårdene. Da talte Jens Sax til dem, at de skulle holde opp og la blive med sådan deres narreri. Da svarte Christoffer og sa: «Enser oss intet fader, vi varer oss så nogit hver gang.» Da ble han v ar at Lars med sin venstre hånd holdt om Christoffers klinge og hadde sin egen kårde i den høyre hånd. Men ei så at nogit enten hugg eller stakk med den. Da ba Christoffer at Lars skulle slippe hans kårde, som han så og gjorde. I det samme kom Peder Torbjørnsen inn ad døren, og Christoffer vendte seg mot ham. Og så som han med lystighet svarte ham, og rett med det samme vendte Lars Evensen seg og ville stikke sin kårde i balgen, som dog ikke gikk an for ham, men falt og straks mot gulvet og ikke talte et eneste ord, Og de visste ikke annet enn at han hadde dånet eller fått et fang. Tok Jens derfor litt edikk og helte i ham, da «blabret» det i halsen på ham, og så ei videre han rørte seg. Men han da ei kunne se hva skade han hadde fått. Tok så Jens og Peder Torbjørnsen og la ham opp i benken. Da kom Christoffer hen til ham, 113B og sa: «Jeg tror ikke at du vil dø fra meg, tal dog et ord med meg broder, førend du dør fra meg.» Og som han med det samme klappet ham på brystet, da sprang blodet både fra nese og munn på Lars. Dermed rev de klærne opp på ham, og fant da hans skjorte blodig ved det høyre bryst, og stinget syntes ungefehr to fingre nedenfor hans bryst, og som han kunne synes var det gått ned mot den venstre side.

Nok provet han at Christoffer tok fatt på Peder Torbjørnsen og snurret ham omkring. og Peder sa: «Slipp meg, og se til karlen der.» Da slapp han Peder og slo sin kårde mot bordet, og den var blodig, og blodet derav kom på bordet tilsyne.

Mattis Jensen prøvet at nestleden mandag den 30. sept. om aftenen efter at solen var gåen under, kom han hen fra elven. Da gikk forn. Christoffer Hansen og Lars Evensen på gulvet ved skorstenen, og Christoffer straks derefter bad farevell og gikk ut av døren, og Lars gikk ut efter ham,. En liten stund derefter kom de begge inn igjen i stuen, begjærende at de måtte få en pott øl, som Mattis's moder nektet dem. Da sto de begge to på gulvet og narret seg med deres blotte kårder, og Mattis's fader spurte dem hva sådan narreri og spøkeri skulle til. Da svarte Lars at det var ikke med noen vredske. Da ble han var at Lars holdt om odden på Christoffers kårde, da vendte han seg og ville stikke sin kårde ned, men fikk den ei stort mere enn halvt innstukken, da falt han omkull på gulvet. Mattis sprang til ham, ropte og spurte hva det feilte ham. Men han svarte intet og ikke hørte han siden at han hverken talte eller rørte seg.

Siden la de ham opp i benken og Christoffer gikk til ham og bad at han ville tale med ham, førend han døde. Derefter rev de klærne opp på Lars og skjorten var meget blodig på den høyre side. Da sa de til Christoffer: «Gud nåde eder for gjerning I har gjort.» Dertil svarte Christoffer: «Hva har jeg gjort, jeg vet ikke at jeg har gjort noe ondt.» Og litt derefter løp han ad døren, og Mattis tok hans kårde som var blodig, og forvaret den.

Prøvet også at han ikke hørte dem tale hinannen et ondt ord til, førenn samme ulykke skjedde.

Ole Jonsen Veholt prøvet at han forleden mandags aften kom inn til Jens Saxes på Dombholt, da sto både Christoffer Hansen og Lars Evensen på golvet, og Christoffer sto med sin kårde, som var i balgen, hadde odden i hånden og imidlertid rakte han opp under laftet som han ville stikke den i gehenget. Mislykket i det og Lars tok i med og hjalp ham den i gehenget. Rykket så Christoffer sin kårde ut av balgen, begynte å peke og sikte imot Lars med den, Så tok og Lars sin kårde ut og de siktet så imot hinanden, og det varte bare en snau liten stund. Og Jens Sax talte til dem at de skulle la bli med sådan spøkeri. Tok så Lars med sin venstre hånd om Christoffers kårde. Da kom Peder Torbjørnsen inn ad døren, og Christoffer kastet sin kårde i venstre hånden og med den høyre tok han Peder fremme i brystet, og spurte hvor han hadde vært så lenge. Med det samme falt Lars omkull på gulvet. Da gikk Jens Sax samt hans sønn og Peder Torbjørnsen til for å reise ham opp, talte til ham, men ikke fornåm at han enten talte eller rørte seg. Da Lars falt, slo Christoffer med sin kårde i bordet. Men han gav ikke efter at den var blodig. Men senere da han så at det var blodig på bordet der Christoffer hadde slaget med den, rev de så klærne opp på Lars og fant hans skjorte blodig på den høyre side, og så at han var stukken under den høyre brystvorte. Prøvet også at han ei hørte dennem tale hveranden et ondt ord til før samme uløkke skjedde.

Peder Torbjørnsen prøvet at forleden mandag om aftenen kom han inn til Jens Saxes på Dombholt. Da kom Christoffer Hansen imot ham, tok ham fatt, snurret ham om på gulvet og spurte hvor han hadde vært så lenge. Og han kunne ei annet forstå enn det var av skjemt, og ei på noen uredis måte. I det samme så Peder at Lars Evensen falt om kull, bad Christoffer slippe seg og se til karlen. Dermed slo Christoffer over bordet med sin kårde, så det syntes blod på bordet derefter,. Og gikk så hen til Lars og med de andre løftet og ropte på ham,. Men han hverken svarte eller rørte seg. Derefter la de ham oppi benken, rev klærne opp på ham, og befant hans skjorte blodig på den høyre side, befant også at han var stukken ved den høyre brystvorte. Prøvet også at han ei hørte eller visste at de hadde noen clammeri eller uenighet med hinanden. Derefter sa Jens Sax til Christoffer: «Gud nåde deg for gjerning du har gjort, du forstukket din egen cammerat i hjel.» Dertil svarte Christoffer: «Jeg har intet ondt gjort, har jeg gjort noget, da får jeg selv svare dertil.»

Christoffer Hansen som forn. prov anhørte, ble tilspurt om han dem i noen måter hadde at beskyldt, hvortil han svarte nei. Videre ble han tilspurt, hva han og hans avfaldne cammerats ærende var her på Ringerike, eftersom de seg sålenge her oppholdt. Dertil svarte han at de for ungefehr enn måned siden ble her opp commanderet av deres Captain til å søke efter en bortrømt soldat ved navn Jens Rasmussen Veisten.

Derefter ble tvende av laugrettet henskikket til Dombholt at bese Lars Evensens lik, nemlig Peder Hamnor og Ole Berg, som efter igjenkommende berettet at befant ham å være stukken inn i den høyre side, ungefær to fingre ifra brystvorten. Og på den venstre side der like mot underarmen, der var en stor blå flekk som en brikke, og under brystbenet fremved «maugemunden» der var en liten blå flekk.

Herefter var Ko. Maj. fogd Sr Henrik Pettersen provsbrev begjærendes å få beskreven.

115 B Rettergang på Grønvold i Ådalen, 10. og 11. okt. 1689.

Den 10. okt. ble retten betjent på Grønvold i ytter Ådalen i Norderhov prestejeld med efterskrevne lagrettesmenn: Christoffer Haldum, Nils Follum, Knut Semmen, Anders Hallingby, Lars Bersund og Lars Somdalen, hosværende bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå.

Kom da for oss uti rette Ole Haraldsen Hval og hans brodersønn Harald Jensen Grønvold og inngav deres stevneseddel dat. 29. juli 1689, hvoruti de til idag hitstevnt ærlig, dydig og gudfryktige kvinne, Ingeborg sl. Hans Hansens, til å produsere i rette hva rett og adkomstbreve hun kan ha på Grønvold, som deres rette odel og eiendom, og om der finnes noe lovlig pantebrev av rette eiger og vedkommende utstedt. Da akter de som rette og sande odelsmenn det igjen å la innløse. Dog med lovens foresigende vilkår, at kortes og godtgjøres hvis gården og dens tilliggende skog og eiendeler kan være forringet og uthuggen, imidlertid det har vært uti hennes direction og være, efter lovlig besiktigelse og taxering. Og da derefter på åsteden at skje rettens kjennelse efter derom samme stevneseddels videre bemeld.

På samme stevneseddel fantes tegnet at den 9. sept. er ankyndiget for Ingeborg, sl. Hans Hansens, hvilket stevnevitnene Even Eriksen og Peder Larsen nu her for retten ved deres ed tilsto å være lovlig ankyndiget.

På den innstevnte Ingeborg, sl. Hans Hansens vegne møtte hennes sønn Samuel Hansen og inngav sitt skriftlige innlegg dat. i dag. Derefter ble Samuel Hansen anmodet at han vil uti retten fremlegge det pantebrev på Grønvold som han uti forn. sitt innlegg seg påberoper. Hvertil han svarte at han eraktet det ikke nødvendig, eller visste at loven tilholdt ham, det her på åsteden at fremvise, men kunne ellers skje når begjæres og pengene tilbydes. Hen nektet ikke at citantene jo ere odelsmenn til godset, og ei derom fordret noen videre bevislighet. Samuel Hansen ble nu videre anmodet at han ville uti retten anvise det pantebrev på Grønvold, som han uti sitt innlegg seg påberoper, at citantene kunne vite hva de derefter til godsets innfrelsing kan være pliktig å betale. Men han ville det ikke fremvise, men refererit seg til forn. svar og innlegg.

116 A

Citantene forment at de ei pliktig til sådan fordring at svare, med mindre derom riktig pantebrev i rette fremvises, som de nu har påstevnt, og ei kunne vite hva pantepenge de skulle tilby, førren de først visste hva det med rette kunne være. De var begjærende dom i saken, til å nyte deres påstevnte gods. Saken ble oppsatt til doms til i morgen.

Den 11. okt. var i igjen til rettens betjening i samme forn. sak på Grønvold. Hvor da Ole Haraldsen og Harald Jensen fordret saken til doms, og Samuel Hansen møtte og selv tilstede.

Da efter tiltale og gjensvar og denne saks leilighet, er herom således for rette dømt og avsagt, at eftersom at det er ustridig og av Samuel Hansen ei benektes, at citantene Ole Haraldsen og Harald Jensen jo ere rette odelsmenn til den påstevnte gård Grønvold, og ei derom fordret noen videre bevislighet, hvorimot Samuel Hansen uti sitt innlegg foregir og vedstår at samme gården Grønvold ei anderledes enn som et brukelig pant hos hans sl. fader behaftet, som han foregir at skulle være for 150 rdl pantepenge med påløpende nitoresse, hvilket citantene ei er gestendig med mindre derom riktig pantebrev fremvises. Hvilket Samuel Hansen dog efter underskedlige anmodning her for retten har vegret og ei noe pantebrev ville fremvise, som dog med rette forventes, om han vil formene seg noen lovlig panterettighet at have, helst efter citantene det efter lovlig stevne mål har søkt og påtalt.

116 B

Altså vites ei rettere for denne sinde her utinnen å kjenne og dømme, enn Ole Haraldsen Hval og hans medarvinger jo bør nyte og følge deres odelsgoods uti gården Grønvold, som enhver efter loven er tilbåren og berettighet, og det av Ingeborg sl. Hans Hansens ubehindret. Hvorimot at dersom hun eller

hennes barn og medarvinger kan ha noen rettmessig fordring til citantene og deres medarvinger, da derfor å søke og tiltale dem til deres verneing, hva da derom hans lov og rett kan medføre.

Så er og citantene ubehindret hvis rettmessig pretensjon de dermed kan ha, om hun imot rett og bruk har brukt gårdens skog og egedeler til uplikt med ellers hvis rettmessig protektion de imot samme fordring kan fremføre.

Rettergang på øvre Veme 17. og 18. okt. 1689.

Den 17. okt. ble retten betjent på øvre Veme uti Norderhov sogn med efterskr. lagrettesmenn: Knut
117A Veien, Iver Halstenrud, Tomas Opsal, Jens Sorum, Johannes Ve og Halvor Hjelmerud. Var over-
værende bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå.

Kom da for oss uti rette Narve Halvorsen Veme og inngav en skriftlig varselseddel dat. 19. sept. 1689, ved hvilken han hitstevnet Helge Ellingsen Berg som eiermann til nedre Veme, item Paul Helgesen nedre Veme, til riktig skjelne og delesutvisning på deres skog og eidedeler efter forrig ergangne dommer, samt prov og vitnesbyrds anledning.

Til provs i saken er innstevnet Gjertru Pedersdatter og Frye Pedersdatter, begge tilholdende i Støvren, Ole Olsen Støvren og Åsmund Kittelsen tilholdende i Borgerud, til å prove hvis dennem er bevisst om skjelne mellom øvre og nedre Veme. Item hitstevnet Helge Øst-Veme om han kan ha noe deruti å si. De innstevnte Helge Berg, Paul nedre Veme og Helge Øst-Veme møtte alle personlig til stede, såvelsom de innstevnte prov.

På skoginspektørens fullmektig Monsr Jørgen Merkers vegne fremstilte seg Carl Rødstøe (Røste) med hans skriftlige innsigelse dat. 14. Huius, hvilken synes dette stevnmål og søkning ei noe kan være hinderlig, om noen innpælet skog uti disse omtvistige eiedeler skulle finnes, er det herved ubehindret på hvis lodd eller anpart det kunne falle. Og hva seg belanger det uti samme innsigelse meldes om allmenning, så svarte både Narve Veme såvelsom Helge Berg og Helge Øst-Veme at de ikke vet av noen allmenning at sige på de eiedeler som her omtvistest.

117B Ble så efter Narve Vemes begjæring av protocollen opplest |: så og likelydende utsagn hosføyet |: en rettens forhandling, som efter Narve Vemes stevnmål skjedd her på øvre Veme den 25. april 1688, angående deres eiedelers tvistighet, og hva derom ble sluttet. Videre ble av Narve Veme fremlagt den forretnings- og forlikningsbeskrivelse i mellom sl. Hr. commissar Laurs Laursen angående Skolleruds og Vemegårdenes eiger, av vicelagmann Morten Bentsen utstedt den 20. sept. 1682. Helge Berg og Helge Øst-Veme inngav deres skriftlige innlegg, dat. i dag. Ble så av citanten Narve Veme fremstillet de innstevnte prov som ble tilholdt og formanet å prove deres rette sannhets vitskap, som de ved deres salighets ed med en god samvittighet vil bekrefte og være gestendig. Hvorefter de hver for seg prøvet som følger:

Gjertrud Pedersdatter som sa seg å være over firesinds tiufge år gammel, prøvet og tilstod at hun minnes for lang tid siden at ha hørt av sl. Solve Veme og hans hustru sl. Anne Veme, som da bodde her på øvre Veme, at de sa at øvre Vemes eiedeler gikk uti en sten som står i nærmeste åsen her nordenfra gården, og at de sa at det var en delesten og at deres eige gikk dit.

Nok prøvet hun å ha sett en annen sten stående noe langt ifra, og som norden ifra den annen for.n. sten, og stående under bakken østen for Rishue, og at sl. Solve og Anne Veme holdt også deres eidedele dit til samme sten.

Nok prøvet hun at hennes sl. moder, Gubjør Veksal, hun leide seter av sl. Anne Veme, som hun efter hennes forlov brukte uti 16 år i den gamle Rishue seter, som de kaller søre Rishue seter, og ingen annen anket derpå.

118A Sa og at Øst-Veme i de tider lå i «Kløftraed» (?), men Peder Bårud han brukte nedre Veme under Bårud. Nok prøvet hun at Vilhelm Veme, som var sl. Anne Vemes førre mann førend hun fikk Solve, han trettet med en mann som da bodde på nedre Veme, navnlig Anfind, for han hadde flådd noe never uti en dal ut med Ris-kjennet, som Vilhelm sa at det var på hans eige. Og han derfor tok samme never

fra Anfind, og hun hørte den tid de trettet derom. Og Vilhelm sa til Anfind: «Jeg kommer intet inn på dine eiger, så har du ei heller behov å komme på mine eiger.»

Frye Pedersdatter som med sin mann tilholdende på Støveren, sa seg på det fjerde tiouff år gammel, prøvet at hun minnes den tid Gunder bodde på nedre Veme, og Solve og Anne bodde på øvre Veme, og hun da først uti seks år og siden uti 2 år tjente Solve Veme. Og da holdt de for skjelne imellom øvre og nedre Veme med hugst og «haugn» langs efter høyeste Risåsen og østen under Rishue, og øvre Veme brukte på den vestre og nedre Veme på den østre side Risåsen. Og nedre Veme kom da ikke i Rishue med hugst eller «haufn». Og hun hørte aldri at nedre Veme brukte noe der.

118B Ole Olsen Støveren prøvet at for ungefehr åtte eller ni år siden, da var han tillikemed Amund Olsen efter Narve Vemes begjæring med en kvinne ved navn Gjertrud Rognerud som var en gammel kvinne som nu er død, hun viste dem en sten som stod østerst i Riskjenn dalen, som dalen skjær ut, og hun sa at det var delesten mellom øvre og nedre Veme, alt det hun hadde hørt og kunne minnes.

Forn. Amund Olsen som seg og nu for retten fremstillet, prøvet og tilstod like enstemmig som forn. Ole Olsen Støveren.

Åsmund Kittelsen prøvet at han noen ganger har sett en sten stående uti et dalføre under østre Rishuehalden som han syntes at være lik en delesten, og det kan være ungefehr åtte eller ni år siden han så den først, og har også sett den i år.

119A Helge Berg var begjærende at dersom Narve Veme har noen breve på det som forn. prov har prøvet om, at han dem nu ville fremlegge. Og hvis han det ikke gjør, da eragtes og holder han deres provning som uproved, og ellers i alle måter vil forholde seg efter lagmannens forening og Jacob Bertelsens dom, efterdi Narve ei i tid har stevnet på Jacob Bertelsens dom som nu er 19 år gammel, og derefter vil holde seg skogen og egedelene til felles, efterdi skogen siden den tid er meget misbrukt av Narve Veme, som han både selv brukt og leid bort til andre, og derfor ei ville samtykke noe skifte eller dele, men at følges til felles som forbemeldt. Narve Veme var begjærendes åstedens begranskning og vil anwise de steder som er prøvet om.

Derefter har vi begitt oss til åstedens begranskning med de forind bemeldte prov, som oss anviste de delestene og steder som de hadde prøvet om. Såsom først den sten som står her nærmest i åshallen efter Gjertrud Pedersdatters provning, hvilken vi fant å være en stor oppstående sten som neppelig åtte eller ti karle skulle kunnet oppsette, og sto på en annen flat sten således at den hellede og viste med den flate side fremad i nord og opp imot østre halden under Rishue («Ryshoved»). Og kunne ei annet sees og skjønnes end den jo som til en delesten med menneskers hender har vært oppsatt, og således at den skulle helle og vise frem for seg imot norden som forbemeldt. Og fantes med en del andre stener således å være stilled at den i sådan stand kunne bli bestående.

Derfra drog vi efter samme stens anvisning i nord til den anden omprovede sten, som provene anviste, og befantes å være bestående yderst uti et dalføre ved den sydaust ende under Rishue, uti en liten rød sandhaug, hvilken var og en temmelig stor oppstående sten, bred nedentil og meget smalere oppefter, og ungefehr så høy at den kunne nå en karl til brøstet. Og var således oppsatt og stillet at den lutet og hellede i sør med den flate side like og ende imot den annen forn. sten. Og kunne grandgiveligen sees og skjønnes at været oppsatt og stått av eldgammel tid. Og stod den digt hos en stor furu som fantes gammel merke av hugg uti. Derfra gikk vi, Iver Halstenrud og Tomas Haugen (mrk.: Tomas Opsal = 119B Tomas Haugen), efter samme anvisning lenger i nord oppefter samme dalføre og noe støkke derifra fant en liten sten ungefehr tre qter høy fra jorden, som og viste i nord like efter de andre. Nok derifra efter samme linje på et lite slett berg lå en stor lang sten, som med begge ende viste i nord, og alt efter samme rem, og befantes med skolestene underlagt. Videre derfra i nord efter samme rem på en bergfladt befantes en stor avlang sten ved ni qter lang og var nedfalden og syntes i alle måter at ha vært der oppsatt som en delesten og lå mange andre lange skolestener derhos, som den hadde vært oppsatt med og

ligget under den. Hvilken sten vi, Iver Halstenrud og Tomas Haugen, igjen oppreiste likesom han lå til og som han hadde stått tilforn. Og viste så i nord og sør som de andre. Noe stykke der nordenfor møter Skolleruds eiger, og som dagen forløpen, beror videre med saken til i morgen.

-

Den 18. okt. var i atter på forn. øvre Veme til rettens betjenelse i samme sak. Hvor citanten og vederpartene seg igjen fremstilte og har så alle de forinnførte prov avlagt deres ed.

Narve Veme ved sin sønn Tosten Bersund lot ennu fremlegge et fredlysningsbrev på sine egedeler dat. 16. juni 1662. Helge Berg og Helge Øst-Veme ennu som igår, formente at de førte prov burde være som uprovet efterdi ingen breve eller bokstaver derhos følger, og at egedelene burde følges til felles efter Jacob Bertelsens dom og lagmannsforlikning. Men imot det som de igår foregav at Narve skulle ha ut-hugget den skog som skulle falle på deres anpart, så erbød Narve Veme seg at innstå dem alt hvis de lovlig kan bevise at han har hugget og åvirket inn på deres anpart. Men så skal de også skulle innestå for alt som de har hugget og åvirket inn på hans anpart og egedeler. Derimot svarte Helge Berg og Helge Øst-Veme at det skulle være for langt at etterregne eller kreve hinanden noe i det fall.

120 A Videre var deres påstand at Narve Veme burde ha stevnet om sameiers tid at da kunne erfares lengden og bredden på egedelene og derefter sees hva enhver kunne tilkomme og derefter begjært en rettmessig og lovlig dom.

Da efter tiltale og gjensvar og denne saks forberørte leilighet, er herom således for rette dømt og avsagt: Såsom først om Helge Bergs og Helge Øst-Vemes påstand at egedelene ei burde skiftes, men forbli til sameige, og til des bestørkning allene beroper seg på en forrig sorenskivers, Jacob Bertelsens forretning, som de kaller dom, der dog ikkun en oppsettelse og forefindelse at Vemes besiddere nyder hver sin rem til fjelds og fjære, og uti hugst, beite, «haugn» og deslike at være til felles, all den stund og inntil det lovlig av dommer og dannemenn blir separered og adskilt etc. Item det de beroper seg på vice-lagmann Morten Bentsens forliknings beskrivelse, så finnes der kun at være gjort imellem Skolleruds og Vemes egedeler, og ei noe særlig om Vemegårdenes egedeler innbyrdes, som dennem imellem kan være å forstå. Så ingen av samme tvende forretninger kunnet hentydes at hindre denne Narve Vemes søkning til et lovlig deles erfaring. Hvorfor sådan lovlig søkning ham ved den forinnbemeldte 25. april 1688 ergangne dom som laugens (?) er gestendiget.

120 B Altså kunne denne forn. Helge Bergs og Helge Øst-Vemes påstand i des fall ei med rette bifalles. Men foretaget oss hovedsaken om det påstevnte dele, som vi med muligste flid både efter åstedens utvisning og provenes anledning har begransket og overveiet. Og derefter således forefunden at såsom vi har befunden de forinnbemelte av oss igår begranskede delestene av sådan condition og beskaffenhet, så og med provenes overenskommende og såvidt bekreftiget uten noen annen gyldigere eller bedre bevislighet av vederpartene, så vi ei har syntes med noen rett at kunne eller torde oss understå dennem at cassere, men herved kjenner og forefinder at samme forinnbemeldte og beskrevne delestene bør holdes og følges for rette dele og skjelne imellem øvre Veme og nedre Vemes utrast og egedeler, og derefter at følges efter samme rem og anvisning alt inntil Skolleruds eiger vedtager.

Rettergang på Stubdal i Norderhov 29. okt. 1689.

Den 29. okt. ble retten betjent på Stubdal i Norderhov med efterskr. lagrettesmenn: Jon Opperud, Jacob Trøttelsrud, Engebret Veisten, Pål Sundby, Erik og Siver Tandberg. Hosværende bygdelensmannen Peder Rasmussen Rå.

Kom da først uti rette velagtbahr og fornemme mann, Sr Christen Christensen som efter en inngiven varselseddell efter femte stevne i rette fordret Engebret Hesselberg, Jon Skjør vold, Engebret Rakkestad, Hans Gullerud, Gulbrand Ultvedt, Knut Eriksen Vaker og Knut Olsen Vaker, Pål Burud, Nils Nilsen Hønen, Mattis Stubdal og hans svoger Anders Jonsen, formedelst de har innfalden uti Stubdal og Flåter en, Peder Nilsen Leöch og ham tilhørende plassers egedeler, og endel skog nedfelt, efter derom samt varselseddels videre bemeld, som efter des oppskrift finnes å være forkyndt den 24. Hujus.

121A Ble så videre av Christen Christensen fremlagt en hans Supl. til veledle hr. amptmann Tønsberg med påfulgt resolution dat. 20. juni 1689. Nok en missive til Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen om arrest på det hugne tømmer med påfulgte svar av dato 28. sept. 1689. Nok en annen missive til ham om det samme med påfulgte svar av den 12. Hujus. Nok fremla han en Kongl. nådigste confirmation på hans høyedle hr. Stadtholder Gyldenlous skjøte fra Jacob Lut utstedt på den plass Dybendal med des omliggende skoger, åser, lier og vanne, dat. 30. okt. 1668. Item fremla han Joacob Luttis overdragelse og skjøte til seg på det samme. Nok videre inngav han en commiteret sorenskriver Jørgen Hansens dom dat. 17. juli og 12. des. 1685. Og for det siste inngav Christen Christensen sitt skriftlige innlegg dat. i dag.

Nok foregav Christen Christensen at efter hans begjæring er en del av den påstevnte hugst ved Rasmus Veisten, Even Åsen og Mattis Stubdal eftersett og opp-palmet, og befundens at være endel huggen under det palm og mål som Kongl. nådigste forordning tilholder, såsom av Hans Gullerud 12 trær, av Gulbrand Ultvedt 7 trær, Paul Burud 3 trær, Knut Eriksen Vaker ungefehr 2 trær og Nils Nilsen Hønen 11 trær, hvis bøter Christen Christensen forment seg som første angiver at burde være hjemfallen efter forordningens tilhold.

Hvorimot lensmannen Peder Rasmussen på Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersens vegne protesterte og foregav at fogden er første angiver og forment des bøter å være ham hjemfallen, og var på fogdens vegne begjærende oppsettelse i saken. Hvorom han fremla en missive og fullmakt eller befaling, som fogden ham derom tilskreven, dat. 26. Hujus.

På egen og de innciterede bønders vegne møtte Jon Skjør vold og inngav et særlig innlegg fra Nils Nilsen Hønen dat. i dag. Nok fremla han et innlegg på samtlige de andres og egne vegne dat. i daug (dag).

121B Har så jeg og tre av lagrettet, nemlig Jon Opperud, Erik og Siver Tandberg efter Christen Christensens begjæring fulgt med ham og Mattis Stubdal et støkke oppå Dankjennet, og de viste oppad en ås i sydøst ifra Dankjennet og henad imot Flåteren, og sa at denne hugst var der begått. Dog vi ikke var eller kunne komme til stedet som hugsten var gjort, for sneen det forhindret, at ei noen besiktigelse derpå kunne skje.

Saken er opptagen og forfløtt til Trøgtad tingstue til nest kommende 26. 9 br, og imidlertid forblir det påstevnte tømmer, efter den derpå gjorde arrest, så ingen av partene seg det des forinden bemektiger.

Saketing på Trøgstad tingstue 14. nov. 1689.

Den 14. nov. holdtes alminnelig saketing på Trøgstad tingstue i Norderhov med efterskrevne lagrettesmenn: Jens Sørum, Simen Alme, Erik Tandberg, Gunder Gagnum, Paul Sundby, Knut Ve, Gudbrand Berg og Torger Skaug. Var overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen og bygdelsesmannen Peder Rasmussen Rå.

Hvor da Sr Madts Jensen, ressiderende på Strømsøen, lot tinglyse en obligation og pantebrev av Lars Simensen boende på Dramdal, til ham utstedt lydende på Capital et tusinde tre hundrede tredsins tiufge og to riksdaler 2 ort, som han forplikter seg innen 1693 års utgang med rente å betale. Og des til forsikring og underpant innstillet ham av hans gods her på Ringerike, sitt Heieren sagbruk og to par kverner ibid, samt underliggende ødegård kalles Staland, dat. 17. okt. 1689. Under Lars Simensens hånd og segl samt byfogden Sr Henrik Blichfeldt og Peder Andersen Wolfsberg til vitterlighet.

Hr. assistentsråd Jørgen Philipsen lot tinglyse en obligation og pantebrev av Paul Alfsen Hval til ham utstedt på 18 rdl 1 ort 12 sk, hvorfor han til brukelig pant innstillet en fjerding gods uti hans påboende gård Hval, og om ikke til St. Hans dag i 1690 betales, så at følge til eiendom. Dat. 20. okt. 1689.

Peer Murmesters stesønn Tollef Tollefsen, lot tinglyse et testament eller edledingsbrev av forn. hans stefar, at han gjør ham til sin arving, og derimot å forsyne ham i hans alderdom. Dat. 2. mai 1689.

122 A Harald Tostensen Øren lot tinglyse et skjøte av byfogden på Bragernes, Sr Henrik Blichfeldt til ham utstedt på en fjerding malt landskyld i Øren, ½ rdl foring, 18 sk. vissøre og 2 sk. leding, dat. 4. sept. 1688. Nok lot Harald Øren tinglyse et skjøte av sl. hr. assessor Nils Toller til sl. Nils Gundersen utstedt, på forn. landskyld og rettighet i Øren |: med ellers mere :| som innbemelte Sr Blichfeldts skjøte omformelder. Dat. 17. jan. 1667.

Peder Engebretsen Nærstad lot tinglyse et pantebrev av Ole Torgersen Stensrud til ham utstedt på all hans lodd og anpart uti Skaug i Haugs anneks med odel, bøkssel og herlighet, samt tre setting ringer 1/6 som han av sine søskene pantsatt, settendes Peder det uti forsikring for 50 rdl pantepenger. Dat. 20. jan. 1684.

Hr. Jens Schive, capellan i Lier, hadde hitstevnt Ole Jonsen Veholt for åtte riksdaler som han sl. Hans Hansen Ryber skyldig og hr. Jens' es kjæreste tilloddet. Den innstevnte Ole Veholt møtte til stede og sa at han samme gjeld gjerne ville betale til nestanstundende St. Hans daug, om han så lenge måte bedages, hvilket Hr. Jens ham også samtykte, og gav ham dag til forn. tid.

122 B Kongl. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen efter hjemstevne i rette fordret et kvinnfolk ved navn Dårte Christensdatter, barnefødt ved Hønnefossen, for begangne leiermål, iten Rasmus Jørgensen boende på Froug (Frok), som hun skal ha utlagt til barnefader, søkende deres sikt og bøter for samme deres forseelse. De forn. tvende personer møtte selv i rette, hvor Dårte Christensdatter ennu vedstod og bekjente at hun ikke har noen annen barnefader |: til sitt nu medhavende barn, som ble født dagen efter Olsmesse-dagen nestleden efter hennes beretning :| end forn. Rasmus Jørgensen, hvilket Rasmus Jørgensen høyligen benektet, at han hverken er hennes barnefader, eller nogen tid i så måte hatt med henne å bestille. Hvorimot Dårte til provs fremstilte de kvinner som var hos henne uti hennes barnsnød, nemlig Mari Hågensdatter og Anne Jensdatter boende ved Hønnefoss, item Anne Engebretsdatter Veien |: På hennes vegne møtte hennes mann Knut Veien :| til å prove om hvem hun bekjente til sin barnefader uti hennes barnsnød. Rasmus Jørgensen beropte seg også på at ha stevnt prov til å prove til hans formentlig uskyldighets bestyrkelse.

Har så samme prov etter avlagt ed, enhver for seg provet, så som først: Mari Hågensdatter provet, at nestleden dagen efter st. Ols dag, var hun med flere kvinner hos forn. Dårte Christensdatter, da hun pintes med barn, som varte temmelig lenge, eftersom hun fikk ondt om mandags aften, og ble ikke forløst førende tirsdags aften efterat sol var nedgåen. Og imidlertid bekjente hun Rasmus Jørgensen og ei noen annen til barnefader, og som det led hen ungefær en times tid før hun «*åtte born*» (etterbyrden kom ?) sa Mari Hågensdatter til henne: «du må visst ha annen barnefar siden det drøyer så lenge med deg.» Svarte hun: «for den skam anden ved.»

Da sa Mari atter til henne: «du vet at du har syndet og ingen panitentz gjort, lyv ikke på noe kristent menneske.» Dertil svarte hun: «såsant som jeg akter å bli et Guds barn, så er han min barnefader.» Og som hun tilforn hadde bekjent for henne, at han hadde omgjengelse med henne om mikkelsmess-helgen (29. sept.) uti nestforleden år. Sa Maren til henne at det ikke kunne komme overens med hennes barns fødsel, eftersom der skjøt tre uker over, og sa at han måtte senere hatt omgjengelse med henne. Dertil svarte hun, det «*guitter*» meg like meget, og sa at han siden hadde omgjengelse med henne lørdagen før han «*festet*» seg om søndagen. Og det sa hun var den siste gang hun hadde med ham å skaffe.

Anne Jensdatter provet tillike med Mari Hågensdatter, hosværet da forn. Dårte Christensdatter var i barnsnød, og hørte samme ord og bekjennelse av henne i alle måter likesom Mari Hågensdatter derom provet har.

123A Knut Veien provet efter hans kvinnes Anne Engebretsdatters ord, at hun sa for ham at hun var hos Dårte Christensdatter i hennes barnsnød, og Knuts kvinne spurte henne hvem der var hennes skaemann. Svarte hun at det var Rasmus Jørgensen.

Nok hadde Rasmus Jørgensen hitstevnt og fremstilt endel prov til hans uskyldighets betyrkelse, så og å bevise hennes onde forhold, at hun ei bør stå til troendes, nemlig Inger Pedersdatter, sl. Mikkell Klokkers enke, Mari Tommasdatter Tandberg, Rasmus Mikkelsen Ringåsen, Halvor Tommesen Sandseter, Mari Andersdatter ved Hønnefoss, Mari Hofleksdatter Veisten, Jens Knutsen ved Hønnefoss, Marte Rasmusdatter tjenende på Tandberg, Anne Mogensdatter, Guri Iversdatter tilholdende på Frok, Nils Nilsen Hønen, Ole Jonsen Veholt, Ole Rasmussen ved Viul, Simen Jonsen Egge, Siver Tandberg, Segne Pedersdatter ved Hønnefoss. Hvilke seg samtlige for retten fremstilte og en hver for seg provet efter avlagt bogered som følger:

Inger Pedersdatter provet at i forleden faste da det ble oppdaget at Dårte Christensdatter var med barn, og åpenbaret det for Inger, som spurte hvem der var hennes barnefar, da bekjente hun på Rasmus Jørgensen, at han var hennes barnefar. Inger spurte når det blev gjort. Da svarte hun at det ble gjort natten efter mikkelsmessdagen. Og da at han aldri siden har hatt med henne at beskafe.

Nok provet hun at noen uker efter at Dårte seg hadde åpenbaret at være med barn, da hørte hun at en karl som tilforn tjente hos Erik Tandberg |: da Daarte tjente hos Siver Tandberg :| med navn Erik Nilsen, som siden lot seg verve for soldat, han bekjente og sa seg å være Dårte Christensdatters rette barnefader til det barn hun gikk med. Inger bad at han skulle ikke ljuge, da sa han: «Ney Gud ieg lyver ikke.»

123B Mari Tommasdatter provet at den samme søndag som Rasmus Jørgensen ble trolovet, da gikk Dårte Christensdatter til alters, og Mari spurte henne samme søndag om hun hadde hatt noe å skaffe med Rasmus Jørgensen, og så som halvt skjemtvis. Da svor hun og bad mange onde ånder fare i seg, om han hadde mere med henne at skaffe |: for så med letterdighet :| med det barn der var født i natt. Nok provet hun at forleden faste efter at det var åpenbaret at Dårte Christensdatter var med barn, da bekjente den forn. Karl Erik Nilsen for henne at han var Dårtes barnefader til samme barn. Mari spurte ham, hvor han kom ilag med henne. Svarte han at den første gang han var ilag med henne, det var den tid de tekket det nye fehus, da lå de sammen i badstuen, og siden sa han at han hadde sin vilje med henne så tidt som han ville. Og efter at det som forbemeldt var åpenbaret at Dårte var med barn, spurte Mari Tommasdatter som da hennes matmoder, hvem der var hennes barnefader. Svarte hun at det var Rasmus Jørgen-

sen. Da spurte Mari henne når han først var ilag med henne. Svarte hun, «det sier jeg eder ikke denne gang.» Da spurte hun atter når han den siste gang hadde med henne at bestille. Svarte hun at det var om Mikkelsmesshelgen og ikke nogen tid siden, og om det ikke efter samme tids beregning udfalt med hennes barns fødsel, så kunne han ikke regnes for barnefader.

Rasmus Mikkelsen Ringåsen prøvet at i forleden faste, nest før påske, da kom både Rasmus Jørgensen og den forn. Erik Nilsen inn i Siver Tandbergs hus, som Rasmus holt til. Da bekjente og tilsto forn. Erik Nilsen, at han hadde ligget hos bemelte Dårte Christensdatter og at han var hennes barnefader. Da spurte Rasmus og Halvor Sandseter ham hvor og når han hadde ligget hos henne. Svarte han, at den første gang var den natt efter at de tekket Siver Tandbergs fehus. Da lå han hos henne i badstuen, og siden når han ville i fehuset og på fehushjelden. Og når han kom til henne og befant henne sovendes, da tok han sne og la på hennes bare lår. Så våknet hun opp.

Halvor Sandseter prøvet like enstemmig med forn. Rasmus Mikkelsen, at ha hosværet tillike med Rasmus og hørt av Erik Nilsen likesom forbemeldt Rasmus's prøvning formelder. Nok prøvet Rasmus Mikkelsen videre at nu i sommer før St. Hans daug talte Erik Nilsen med ham i byen og spurte om Dårte hadde fått barn. Svarte Rasmus for skjemt og sa ja. Nok spurte han hvem hun skyldte for barnefader. Svarte Rasmus, hun skyldte på deg. Da sa Erik: «Det var synd. Hun skulle skyldt på Rasmus, for jeg har gjort det.»

124A Mari Andersdatter prøvet at nu i sommer for St. Hans daug, da møtte Dårte Christensdatters moder henne i Kvernebergbakken og bad henne be Rasmus Jørgensen gi hennes datter noe, så skulle hun skyldte på en annen, efterdi Rasmus var en gift mann.

Mari Hofleksdatter prøvet, at forleden annen pinsedag før prediken, da stod Dårte Christensdatter ved kirkedøren og sa til Mari: «Jeg står her og ser efter Rasmus Jørgensen, at jeg kan se ham først, førend han ser meg, på det han skal ikke målbinde meg.»

Jens Knutsen prøvet at forleden pinsedags aften, da græt og klaget Dårte Christensdatter seg for ham, at hun skulle gå frem til presten og bekjenne hvem der var hennes barnefader, og sa: «Gud give jeg fikk se Rasmus førend han ser meg, da skulle jeg klomse hannem så han ikke skulle få målet opp.» Og efter at hun hadde vært hos presten, som var noen dager efter, og hun hadde da sitt tilhold hos Jens Knutsen, da bar Dårte seg meget ille og sa: «Jeg er redd, det jeg går hen og forgjør meg selv.» Og det var noen dager derefter, at hun hadde vært hos presten.

Marte Rasmusdatter Veisten prøvet, at ifjor høst da var hun på Frok den lørdag nest før søndagen som Rasmus Jørgensen ble fest. Da kom både Rasmus og hans festepike til Frok om lørdagskvelden. Men hvorlengte Rasmus var der, det visste hun ikke. Men hans festepike var der til søndags morgen.

Anne Mogensdatter prøvet like det samme som forn. Marte Rasmusdatter. Men dette prøvet hun videre, at Rasmus Jørgensen var samme natt på Frok til imot daugningen.

Guri Iversdatter prøvet at lørdags aften før Rasmus Jørgensen ble fest, gikk han til prestegården ved «soelbergs tid». Men hvor han var om natten, det visste hun ikke.

Nils Nilsen Hønen prøvet det samme som forn. Guri Iversdatter.

Ole Jonsen Veholt prøvet, at som nu i sommer var tolv år siden, efter at Dårte Christensdatter uti 4 eller 5 års tid hadd tjent hos hans kvinne, såsom for barnepike, da stod hun opp en natt og tok stuenøkkeln av hans kvinnes lomme, gikk inn i stuen, tente lys opp, og tok en del kleder som var de beste hans
124B kvinnes kirkeklæder, som kostet vel tiufge riksdaler, og gikk bort med dem. Senere natt, om åtte dager derefter fant han både henne og klærne igjen på Kile og førte henne hjem til sin moder, som straffet

henne derfor med ris. Dårte Christensdatter bekjente nu selv å ha begått samme tyveri, men sier at hun den tid var et barn, og ble straffet av sin moder for samme gjerning.

Ole Rasmussen ved Viul provet at for sju år siden, da hans kvinne tjente på Tvester |: og provet dette efter sin kvinnes Mari Jonsdatters ord og beretning :| da stjal Dårte Christensdatter et nytt vamelskjørt fra henne, som hun siden selv måtte bære igjen tilbake. Dårte Christensdatter nu selv vedstod å ha tatt samme skjørt, men det således at hun lå hos Mari Jonsdatter den tid, og som hun sto opp om morgenen, mistok hun samme skjørt og visste ei annet enn det var hennes eget.

Signe Pedersdatter provet at på ellefte år siden, da lånte hun Dårte Christensdatter sitt skjørt, trøye og forklede at gå til kirke med, og Dårtes søster flidde henne samme klær igjen, og hadde ei annet derom å prove.

Simen Jonsen Egge og Siver Tandberg provet at de efter Dårte Christensdatters broders begjæring, var hos gamle Paul Veholt og tok forn. klær fra Dårte, som hun hadde lånt av Signe Pedersdatter og bar dem opp til Egge.

Rasmus Jørgensen erbød seg mange ganger her for retten at ville med sin salighets ed bekrefte sin uskyld, at han hverken er Dårte Christensdatters barnefader eller nogensinne hatt slik legemlig omgjørelse med henne. Formente også at hans uskyldighet og hennes vanartighet og onde forhold noksom av provene kan formenes, og formente at hun for slik hennes løgnaktige bekyldning bør lide at straffes efter loven, og han som så ganske uskyldig at være fri og sakesløs.

Dårte Christensdatter stod fast ved samme munnhell, at Rasmus Jørgensen er hennes barnefader, og sa mange ganger at hun aldri hatt med noen annen i så måte at bestille. Og erbød seg det ved sin ed at ville bekrefte. Så som dagen forløpen, beror videre hermed til i morgen.

Saketing på Trøgstad tingstue 15. nov. 1689.

Den 15. november var vi atter til alminnelig saketing og rettens betjening på Trøgstad tingstue. Hvor da uti forn. samme sak fremstillet seg Rasmus Jørgensen og inngav sitt skriftlige innlegg dat. i dag.

Men Dårte Christensdatter møtte ikke nu i dag til stede. Ble så Siver Tandberg tilspurt hva tid det var hans fehus ble tekket. Da svarte han at det var ifjor ved vinternatts tid (14. okt.), som ellers almuen nok vitterlig.

125 A Derefter har Rasmus Jørgensen med god beskjedenhet og frivillighet avlagt sin salighets ed til sin uskyldighets bekræftelse, at han hverken er Dårte Christensdatters barnefader eller nogen tid hatt sådan legemlig omgjengelse med henne.

Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen var begjærendes dom og rettens kjennelse i saken.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks beskaffenhet, og efterdi det av de forn. førte provs tilstand ikke allene befindes Dårte Christensdatters urimelige og uoverenskommende bekjennelse, så og hennes onde art og forhold av hennes ungdom, og med tyverier og deslike onde rykte, så hun ei meget kan stå til troende, men lader seg anse at være forherdet uti sitt foretagne forsett, hvilket og mere lar seg anse, idet hun har erbødet ved sin ed at ville bekræfte, det hun aldri har hatt med noen annen i så måte å bestille enn forn. Rasmus Jørgensen. Hvorimot det dog anderledes med endel av provene, nemlig Inger Pedersdatters, Mari Tandbergs, Rasmus Mikkelsens og Halvor Sandseters, deres provning merkelig og omstendeligen forklares, hvorledes den person Erik Nilsen selv har bekjent og tilstått at være hennes barnefader, og han ved de tider som kommer overens med hennes barnefødsel, så tidt og ofte hatt med henne å bestille. Til med melder også Mari Tommasdatter Tandberg uti sin provning at Dårte Christensdatter den dag hun var til alters for henne benektet og bedt mange onde ånde fare i seg om Rasmus Jørgensen hadde hatt mere med henne at skaffe enn et nyfødt barn. Så og Mari Andersdatters provning at Dårte Christensdatters moder anmodet henne at bede Rasmus Jørgensen gi hennes datter noe, så skulle hun skylde på en annen, med ellers videre, som av provene om hennes adferd er at fornemme.

Derforuten |: og fornemmelig :| har Rasmus Jørgensen nu her for retten efter egen erbydning frivilligen |: efter fligtigst og alvorlig formaning til sin salighets betraktning :| avlagt sin salighets ed til sin uskyldighets bestørkning, at han aldri i sådan måte til lettferdig bedrift med henne haft at skaffe.

Altså vites ikke, sådan hennes beskyldning mot Rasmus Jørgensen at han bifalle men han derfor at være fri og sakesløs.

Hvorimot Dårte Christensdatter for falskelig og løgnaktig beskyldning og bekjennelse, bør lide og straffes «til Kagen» efter lovens 6. boks 13. capt. 27. art., des anledning og tilhold. Siden avsigten var protocollert, kom Dårte Christensdatter selv til stede og den anhørte.

-

125 B Den dydige matrone Marie Stockflet, sal. Anders Pedersens i Christiania, ved sin tjener Villem Mikkelsen inngav en stevneseddel, hvorefter hun lar stevne Engebret Amundsen Tonen for gjeld han til hennes sl. manns sterbo skyldig, dat. 28. oktober 1689. Videre derom inngav han Engebret Amundsens til sl. Anders Pedersen utstedte obligasjon på 59 rdl, dat. 29. jan. 1676. Nok fremla han Maren Stockflets regning, hvorved hun fordrer med capital, rente og rentes rente fra den 8. december 1681 tilsammen 94 rdl 20 sk. foruten prosessens onkostning.

Den innstevnte Engebret Tonen møtte i rette og inngave sitt skriftlige innlegg datert i går. Engebret begjærte oppsettelse i saken. Men Villem Mikkelsen sa seg ei at torde det tillate. Da efter tiltale og gjensvar, og efter her fremlegges Engebret Amundsens obligation på Capital 59 rdl, dat. 20. jan. 1676, som forpliktes til neste forår at betales, og lyder på skadesløshet, hvorimot Engebret Amundsens foregivende ei kan imot loven ansees, og så som citantinnen uti sin inngivne regning fordrer samme capital med rente og rentes rente fra den 8. des. 1681, så er han tilfunden samme capital med påløpende enkel rente fra forn. 8. desember 1681 å betale innen halvmånedes dag, efter denne doms ankyndelse, samt 6 rdl for denne process'es omkostning. Og dersom Engebret Amundsen derimot kan ha noen pretention til Madame Stochflet, da hans lovlig søkning dertil å være forment.

Christen Skinnes og Anders Bjerkerud av Krødsherad fremstillet seg for retten, som på salig Erik Krogsrud og hans salige hustrus barnebarns vegne efter inngivne stevneseddel dat. 13. 7 br. 1689, uti rette fordret deres faders og moders broder, Anders Olde, formedelst han seg allene tiltaget og bemektiget all den arv og formue både uti løsøre og fastegods som dennem efter deres oldefedre (= besteforeldre) er arvelig berettiget, efter derom varselsseddellens videre bemeld.

Item stevnet Ole Kjos med sin adkomst at producere for Land.

Nok fremla Christen Skinnes og Anders Bjerkerud deres skriftlige innlegg dat. 11. Hujus.

På den innstevnte Anders Oldes vegne, møtte hans kvinne Eli Fredriksdatter, og foregav at de fikk ingen copi av stevningen, derfor kunne hun ikke lade seg på hva breve hun skulle ha med seg irette. Hun begjærte oppsettelse til neste ting, så hun kunne få sine breve i rette.

126 A Ole Pedersen Kjos møtte også i rette og produsert sin påstevnte adkomst til den plass Land, nemlig et skjøte av Gunhild Olsdatter til ham utstedt derpå, dat. 30. juli 1689. Nok et skjøte av Erik Krogsrud til Truls Narvesen utstedt på samme plass dat. 14. sept. 1678. Nok et skjøte av sl. borgermester Hans Eggertsen til Erik Krogsrud utstedt på samme plass, dat. 28. marti 1662. Nok et brev av Anders Eriksen til Truls Narvesen Bjerke utstedt på hans rett og tilstand i Land dat. 3. april 1675.

Christen Skinnes og Anders Bjerkerud foregav, at eftersom Anders Oldes kvinne undskylder seg at hun ei har noen breve at i rette legge, og det dennem besværlig at reise så lang vei her til tinget forgjeves, så var de begjærendes at saken måtte forflottes til arvetomten og åsteden Olde, så kunne de ha deres breve og bevisligheter ved hånden, så av des årsaker ei skulle skje videre utflukter.

Efter sådan deres begjæring og påstand er saken forfløtt til arvetomten og åsteden Olde til nestkommende 17. desember.

Belangende de saker som Sr Gabriel Brun til nestleden vinter- og sommerting hadde mot Søren Andersen Moss og Hans Johansen, og bevilget des oppsettelse til dette ting, så møtte nu ingen av dem tilstede, hverken saksøker eller vederparter eller noen på deres vegne, hvorvel både igår og i dag derom efterspurt og pårøpt.

Saketing på Gomnes tingstue i Hole 16. nov. 1689.

Den 16. nov. holdtes alminnelig saketing i Hole på Ringerike. Var overværende Ko. Ma. fogd Sr Henrik Pettersen, bygdelenmannen Johannes Svarstad, samt efterskr. lagrettesmenn: Ole Gjesvold, Hovord Mo, Gulbrand Løken, Christoffer Bili, Anders By, Rasmus Gomnes, Siver Gomnes og Elling Svarstad. Var til stede den største del av almuen i Hole prestegjeld.

Fremstilte seg Peder Busund av Norderhov sokn og foregav at lade hitstevne Jens Røsholmen for overløst hannem uti og ved hans hus nogle ganger tilføyd. Men såsom Jens Røsholmen ei møter tilstede, og Peder Busund nu ei hadde mere enn et stevnevidne, nemlig Jens Sax at fremstille, så kunne nu ei noe med samme sak foretages.

Veledle S^r major Søren Rasmussen ved sergeant Hans Schöt, efter utgiven varselseddel som av Ole Nes selv påskreven den 3. sept. 1689, uti rette fordret Ole Halvorsen Nes for hans løgnaktige angivende og handskrifter efter derom stevningens videre bemeld.

126 B Inngav så Hans Schöt en missive som Ole Nes har Lars Onsaker tilskrevet dat. 3. aug. 1689. Nok inngav en suppl. og angivende i soldatenes navn til Hans excel. feltmarskalk Weddel, dog uten hånd og dato, formenes dog av Ole Nes å være skreven. Nok inngav en supplic. til Hans høye excell., dog uten dato som med Ole Ness's egen hånd underskreven.

Den innstevnte Ole Nes møtte ei tilstede, ei heller noen på hans vegne. Men såsom Ole Nes meg også uti forn. hans angivende for den høye øvrighet så grovelig har angrepet, at han uti mitt dommerembete kaller og ligner meg med Pilatus i den sak mellom majoren og Tord Olsen, som jeg dog formoder å ha gjort mitt embets plikt efter lands lov og rett, så befinner jeg meg såvidt heruti av Ole Nes at være gjort interessert, at jeg meg ei denne sak kan foretage, men remitterer det her for den av ko. ma. konst. tilfordrende vicesorensskriver eller den annen uvillige dommer av høy øvrighet tilforordnet. (Dette siste avsnitt er vel et personlig utsagn fra sorenskriveren selv.)

Ko. ma. fogd Sr Henrik Pettersen |: efterat han og hans fullmektig nu her på tinget med bøndene avregnet |: tilspurte samptlige almuen om han dem jo ikke har decortered i deres skatter for den seneste innkvartering de hadde i nestleden sommer av Hallingdals soldater under hr. major Søren Rasmussens Compagnie for flere karle om dagen, og som dem godtgjort da efter mange påropninger og tilspørger. Fantes aldeles ingen seg anmeldt eller lot forlyde annet enn de jo alle derfor er betalt og uti skattene godtgjort, hvorefter fogden var tingsvidne begjærende.

Rettergang på Trøgstad tingstue 26. nov. 1689.

Den 26. nov. ble retten satt på Trøgstad tingstue i Norderhov prestegjeld uti den sak som nestleden 29. okt. av Sr Christen Christensen på egen og Sr Peder Nilsen Løegs vegne innstevnt en del bønder til åsteden Stubdal, som derfra og hittil tingstuen forfløtt, med de samme lagrettesmenn som retten på Stubdal betjente, supra innført. Var og nu overværende Ko. ma. fogd Sr Henrik Pettersens fullmektige tjener Christian Tommesen, samt bygdelenismannen Peder Rasmussen.

127 A Kom da for oss igjen i rette citanten Christen Christensen og inngav en skriftlig fullmakt av Sr Peder Nilsen dat. 22. Hujus. Videre fremla han et skjøte av velb. Jørgen Otte Brochenhuus til Peder Nilsen Løeg utstedt på den plass Stubdal, skyldende et skinn, dat. 8. febr. 1681.

Av vederpartene møtte nu uti rette Engebret Hesselberg, Jon Skjørvold, Hans Gullerud, Engebret Rakkestad, Gulbrand Ultvedt, Knut Eriksen Vaker og Knut Olsen Vaker. Og ble så videre av Engebret Hesselberg fremlagt Peder Nilsen Løegs svar på hans skrivelse om tømmeret at kjøres fra stedet, dat. 30. okt. 1689.

Videre påstod, at denne påstevnte av dem begangne hugst er ikke skjedd uti Dybendal skog eller de steder som Christen Christensens skjøter og adkomst omformelder, nemlig såvidt den brukende Hans Hansen hatt i bruk. Og de foregiver at samme Hans Hansen aldri hadde noen bruk på de steder som denne hugst er skjedd. Videre refererte bøndene seg til deres forrige inngivne innlegg som nu igjen ble opplest.

127 B Christen Christensen derimot formente at ha med de innlagte skjøter noksom bevist, at det er uti Dybendals skog og eidedeler som denne påstevnte hugst er begått, så det ei er annet enn utflukter hans vederparter derimot søker og påstår, som han formener ei bør ansees imot hans førte lovlige bevisligheter. Men de derfor pliktig at innstå og lide efter hans stevneseddels og inngivne innleggs anledning. Nok var han begjærendes at bøndene ville angi enhver deres hugst, hvortil de svarte at de ei noe kunne angi eftersom de intet derav hugget uti Christen Christensens skog. Videre var deres påstand at Christen Christensen måtte fremvise den Hans Hansens bøkelseddel som skjøtet refererer seg på, at derav kunne sees hvorvidt hans eiedeler burde gå. Hvortil Christen Christensen svarte at de lite imot samme bøkelseddel kan være tjent, eftersom hans skjøter noksom forklarer hvorvidt hans eiedeler går. Og at samme forn. bøkelseddel er ei uti hans være. Hvormed han formener nok som bevist at det uti hans skog som denne hugst er gjort, som er hans og Peder Nilsens felles skog, og at Dybendal og Stubdals eiger møter til sammen.

Angående den annen post uti Christen Christensens søkning om den underpalms hugst, da fremfordret han dem som skal ha palmet, nemlig bygdelenismannen Peder Rasmussen, Even Åsen, Rasmus Veisten og Mattis Stubdal, fordrende dem til deres ed på samme palming. Hvilket de sa seg ei kunne gjøre, eftersom de ei visste om det var noen rett palmestokk efter toldrullen som det ble palmet med. Men Peder Rasmussen gjorde samme palemstokk på «romp og slomp» som en skogpalm. De sa også alle |: undtagen lensmannen :| at de ikke hadde forstand på palming. Fogdens fullmektige tjener Christian Tommesen gjorde innsigelse på sin husbonds vegne, at efterdi tømmeret ikke finnes riktig opp-palmet til etterrettelighet, så egentlig vites kunne om der kan være underpalm imot Kongl. forordning til dessen straff og bøtes søkning, som han formener hans husbond tilhører, som første angiver, da var han begjærende at dermed måtte bero til tømmeret blir fremkjørt til fjorden, og sneen des palming ei forhindrer, at det da riktig kan vorde palmet og eftersett.

128 A Citanten Christen Christensen, såvelsom alle forn. hans tilstedeværende vederparter ble nu inntil videre således samtykte, at med disse saker og søkning må oppstå og bero til våren til en bekvem tid, efter fjorten dags varsel, enten det eragtes nødigt til tingstuen eller åsteden hvor det vorder henstevnet. Og av

samme forn. hugst som des forinden vorder til fjorden nedkjørt, at legges en hver hugst for seg selv. Men hvis som er beliggende igjen i skogen ovenfor Stabdalsbakken, at ligge imidlertid ukjört.

Alminnelig restands- og manntallsting på Trøgstad tingstue 11. desember 1689.

Den 11. des. efter voris grunstige hr. Amptmands anordning holdtes alminnelig restands- og manntallsting på Trøgstad tingstue, og det over begge prestegjeld på Ringerike. Var hos og overværende velbe^{te} voris gunstige hr. amptmand velb. Mathias Tonsberg, kongl. ma. fogd S^f Henrik Pettersen, samt efterskr. lagrettesmenn: av begge prestegjeld: Erik Tandberg, Tomas Opsal, Knut Veien og Knut Ve av Norderhov prestegjeld, item Anders By, Elling Svarstad, Rasmus Gomnes og Gulbrand Løken av Hole prestegjeld.

Hvor da velbe^{te} hr amptmand lot for almuen opplese den iår satte capitalstakst på kornvarer, såsom på landskyld, tiende og ledingskorn, nemlig et skippund rug, hvete eller erter som er malt i mel, bør at betales seks riksdaler. En tønne rug, hvete eller erter 2 rdl. Et skippund byggmel eller malt 5 rdl. En tønne bygg eller byggmalt 1 rdl 2 ort. Et skippund blandingsmel eller malt 4 rdl. En tønne blandingskorn eller blandingsmalt 1 rdl 1 ort. Et skippund havremel eller havremalt 3 rdl. En tønne havre eller havremalt 3 ort. En tønne lettkorn 3 ort. Dat. 8. 9br. 1689. Under velb. hr. amptmands hånd.

Rettergang på Olde i Soknedalen 17. og 18. des. 1689.

128B Den 17. desember ble retten betjent på Olde i Soknedalen i Norderhov prestegjeld med efterskr. av bygdelensmannen tilnevnte lagrettesmenn: Knut Lundesgården, Ole Pukerud, Paul Haukedalen, Jon Bjerke, Ole Krogsrud, Gulbrand Halkinrud, Gunder Berg og Anders Rud. Hosværende bygdelensmannen Helge Berg.

Fremstilte seg uti rette Truls Eriksen Sleviken på sin svoger Christen Skinnes's vegne, samt Jon Bjørud (Bjøre) på sin sønn Anders Bjørkeruds vegne, som samtlige på sal. Knut Eriksen Oldes barns vegne, og i rette fordret den sak imot Anders Eriksen Olde, som nestleden 15. november til Trøgstad tingstue i rette søkt, og til idag hit til åsteden og arvetompten forfløtt. Møtte nu og tilstede sl. Knut Oldes eldtste sønn Paul Knutsen. Item hans tvende søstre Mari og Sigri Knutsdøtre. Hvilke samtlige tilstod, at det med deres vilje og begjæring at Christen Skinnes og Anders Bjørkerud har stevnet denne sak i rette mot deres farbroder Anders Olde på deres vegne, og var begjærende at den måtte skje den dele som rett var efter nu givne stevning.

Vederparten Anders Olde møtte selv irette og inngav et makeskiftebrev, hvoruti bemeldes at hans moder Gunhild Olsdatter til hannem avstått en halv fjerings landskyld uti Olde med bøxel og herlighet over all gården, hvorimot han henne igjen gir en rydningsbas kalles Land skyldende et skinn, dat. 30. juli 1683.

129A Nok fremla han et brev uti hans moders navn og Torbjørn Rud og Ole Pedersen Kjos på hennes vegne til des forsegling, dat. 10. mars 1684, hvoruti hun skulle ha inrgitt seg til sin sønn Anders Olde at nyte sin livs opphold, og han derimot at nyte hennes middel uti løst og fast.

Nok fremla Anders Olde sitt skriftlige innlegg dat. igår.

Av sal. Anders Eriksens barn møtte og nu tilstede Jon, Ole, nok Ole, Even og Rolf Anderssonner på egne og deres tvende søstres vegne. Item Alf Gundersby på sin sal. hustru Mari Eriksdatters vegne, hvilke seg og samtlige beklaget seg over forn. Anders Olde, at han seg allene tilholder og besitter alt det gods og arvedel efter hans sal. moder, som dennem samtlig til arv tilbevilget. Og formente enhver at burde nyte sin lodd og anpart, som loven dennem kan tilholde. Ble så Anders Olde tilspurt om han hadde noe kjøpebrev av Truls Narvesen på den plass Land. Dertil svarte han nei, at han hadde ei annet brev enn han fikk sin faders brev igjen, som han derpå til Truls hadde utstedt. Og at Truls Land restede på samme kjøp til hans sal. fader Erik Krogsrud tredive riksdaler. Hvilket Anders erbød seg sine medarvinger at tilsvare.

Ble så videre av Anders Olde fremlagt disse eftern. breve, nemlig: Et pantebrev av Jon Råen, i Krødsherad til Ole Andersen Olde utstedt på ti setting korn landskyld i Olde for 25 rdl pantepenge, dat. 8. juni 1630.

Nok et pergamentkjøpebrev av Halvor Oudensen av Nore sogn i Numedal til Jon Råen utstedt på gården Olde med mere, dat. martini 1612.

129B Nok et pergamentsbrev med to underhengende segl av Joran og Rønulf Paulsdåtre av Jevnaker gjeld utstedt, hvorved de selger til Ole Olde og hans hustru Sidsel Jonsdatter to settinger rente i Olde, dat. 56. juli 1637.

Nok et gammelt pergamentsbrev med tre underhengende segl, datert in anno 1596. Videre med saken beror til i morgen.

Den 18. desember var vi igjen til rettens betjening på Olde, hvor citanter og vederparter likesom igår seg igjen fremstillet. Har så Truls Sleviken protestert imot den av Anders Olde fremlagte kontrakt med sin moder om hennes midlers avståelse mot hennes livs opphold, med formening den ei er lovlig, og ei «loubødet» seg til neste arvinger. Og dersom hun det hadde gjort, da ville Christen Skinnes på hennes eldste sønns, sal. Knut Oldes barns vegne, henne gjerne antaget. Og Truls sa seg og selv det gjerne at have villet gjort. Jon Bjøre sa seg og at ville gjerne ha henne antaget på Knut Oldes barns vegne, så de ei derfor skulle miste deres arverett.

Nok ble Anders Olde av Truls Slevik og Jon Bjøre tilspurt om han hadde noen flere breve for godset i Olde enn det forn. pantebrev og de tre pergamentsbreve. Dertil svarte han nei, at han hadde ingen annen eller flere breve derpå enn de samme, og sa at han ikke visste av andre breve derpå.

Jon Bjøre derimot foregav at der var et skjøte av Jon Råen til hans svoger (=svigersønn) sal. Ole Olde utstedt på godset i Olde, efter at han først hadde tilbudt de andre samptlige sine barn det. Anders Olde sa at han ei visste noe om samme brev at sige, eller hadde det i sitt være. Nok sa Jon Bjøre at det var et makeskiftebrev på to settinger i Olde som sal. Ole hadde imot to settinger som var hans kvinnes gods i Råen seg tilbyttet. Anders Olde sa seg likesom tilforn: ei vet av samme breve at sige, eller har noen av forn. tvende breve.

130A Nok sa Jon Bjøre at han har for noen tid siden lest i et brev her på Olde, og var et odelsløsensbrev av sal. Ole Oldes kvinnes brødre til hannem utstedt på gården Olde. Anders Olde nektede samme brev, at han det ei sett eller vet noe å si om det.

Fremstillet seg nu her for retten Peder Herbrandsen Narverud, som foregav at hans farfader Rolf Jonsen Råen, han var Jon Råens sønn og var nesteldste sønn, og kjenner seg som en rett odelsmann til Olde, tillike med sine medarvinger: Og derfor gjorde nu sin innsigelse, at dersom her ikke bevises annen og bedre adkomst til samme gods i Olde enn det forn, av Jon Råen utstedte pantebrev, da vil han og hans medarvinger samme gods igjen løse og innfrelse, og de pantepenge betale.

Truls Sleviken tilspurte Anders Olde om han ikke hadde noe odelsløsensbrev på Olde som lyder på ham selv, og av ham selv forvervet. Dertil svarte Anders nei, at han ikke hadde noe sådant brev, Men han sa at han hadde vel i så måte levert noen penger til de Råen folk, såsom Even Herbrandsen, Ole Rolfsen, Ole Gulbrandsen og Jon Gulbrandsen Glasrud, item Jon Bjerke, men han hadde ikke noen brev derfor.

Også som Anders så ganske benekter de forn. adkomst og odelsløsensbrev på godset i Olde, så foregav Truls Sleviken og Jon Bjøre at de derom ville føre nærmere prov og bevislighet, som de med forderligste til en beleilig tid eller til jordetisdagen vil la innstevne. Hva seg løsøret angår efter sal. Gunild Olde, derpå var de nu dom begjærendes. Og var deres formening og påstand at Anders Olde burde utlegge til 130B jevne skifte med sine medarvinger, først det løsøre som hun efter registreringen bekom efter hennes sal. mann, som bedrager seg til 71 rdl 1 ort 9 sk.

Nok de tredve riksdaler som restered hos sal. Truls Land på det kjøp om Land.

Nok derforuten som de vil formene, en stor del som ei er fremført eller innført til registrering og skifte, hvoriblant også skulle være endel rug på Slette.

Ellers imot det som Anders vil pretendere for sin moders underhold, svarte Jon Bjøre og Truls Slevik at det ei var stort over halvannet år som den sal. kvinne var hos Anders, og alt inntil hun lagdes på sin sotteseng, var hun en arbeidsfør kvinne, så hun noksom kunne være til gagn med et og annet i huset, tilmed hadde Anders gården til bruks uten noen bøxel. Hvorav de formener han noksom kunne underholde henne. Men for de tolv uker som hun lå på sin sotteseng, ville de godtgjøre ham efter dommer og dommens sigelse.

Og var dom begjærende.

Efter skifteboken og registrering efter Erik Krogsrud finnes Anders's moder at ha bekommet løsøre til 71 rdl 1 ort 9 sk., foruten en del som ei skal være kommen til skifte.

Da efter tiltale, gjensvar og denne saks beskaffenhet, er herom således for rette dømt og avsagt:

At i hvor vel den innstevnte Anders Olde vil bestørke seg med den fremlagte contract dat. 10. marti 1684, som han skal ha gjort med sin sal. moder Gunil Olsdatter, at hun for sin livs opphold til ham skulle ha avstått alle sine eigende midler, løst og fast, men såsom samme contract ei ved lovlig «lougbiudelse» til vedkommende neste arvinger eller deres frender og laugverger er så conditionered og opprettet som både den gamle lov og særlig den nye norske lovs 5te boks 1. capt. 9. art. utrykkeligen tilholder og formelder, så kan samme contract ei kjennes av nogen kraft eller gyldighet, til å forhindre hans medarvinger deres tilberettigede arveparter efter forn. deres bestemoder. Men såsom Anders Olde har seg allene den sal. kvinnes bo bemektiget, både løsøre og fastegods, og derover skalter og valter efter egen vilje, så det synes at han uti alt har allene søkt sin egen fordel seg allting at tilvende, og sine umyndige medarvinger deres rett og arv at fravende, som all hans adferd klarlig giver til kjenne, altså vites ikke imot loven 5. boks 2. capt. 88. art. at kan hannem befri for det som efter saksøkernes angivelse og efter registreringutvisning, at hans sal. moder efter hennes sal. mann har bekommet 71 rdl 1 ort 9 sk. Item de av Anders Olde selv vedgående 30 rdl hos sal. Truls Land, som Anders uti sin handling med den sal. mann ladet seg corte, og som annammede rede penger bør tilsvares. Hvilke 30 rdl finnes dog at være fordult og ei kommen til registrering eller skifte efter faderen sal. Erik Krogsrud. Derimot eragtes billigt at Andes Olde såvidt uti løsøret bør cortes og godtgjøres for hans moders opphold uti hennes sjukdom, samt hennes jordeferd med 11 rdl 1 ort 9 sk. Så og hvis kornvarer som ikke kom til deling og skifte efter saksøkernes angivende, som og endel uti registreringen bemeldes. De øvrige 90 rdl bør han svare og betale sine medarvinger enhver deres lodd og anpart, dog uten rente av løsøret. Men av de 30 rdl som rede penge hos sal. Truls Land bør han svare og betale des rente, siden hans sal. fader Erik Krogsruds død som nu er for åtte år siden, og bedrager seg til 14 rdl 1 ort 14 sk. Item bør han betale for denne prosesses omkostning tolv riksdaler. Hvilket alt Anders Olde er forelagt å betale til sine medarvinger innen seks ukers dag.

Hva seg den søkning om fastegodset belanger, som ei nu forefantas noen etterrettlig forklaring, da forbliver derom til nærmere bevislighet og vidnesbyrds innstevnelse, efter saksøkernes egen avsked som forinnført.

-
Det gamle aar vi her med Ende.
Gud os fremdelis sin Naade sende.

Jens Tygesen.

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
		Egger elven	35	5
		Gundereng	35	7,8
		Gundereng skog	35	7,8
		Piogen (Pjtkka)	35	8
		Hestegården	35	8
		Gomnes i Hole	35	8,19,31,38,40,41
		Norge	35	12,36,38
		Vik	35	16
		Rytterager	35	19
		Midt Haug bakken	35	22
		Moekastet	35	23
		Moe skog	35	23
		Heieren Lille	35	29
		Hole prestegård	35	31
		Hallingdalen	35	3
		Ask,	35	1,25,26,28,29,30
		Norderhov	35	1,2,12,24,40,43,45
		Fosse sag, Hønefoss	35	2
		Struksnes, Land Pr.g	35	2
		Christiania	35	1
		Trøgstad	35	2,12,17,18,43,45
		Dybendal	35	2
		Aggersli	35	2
		Hønnefossen	35	2
		Berger sag, Hønefoss	35	2
		Flaskerud ødegård	35	2
		Semmen søre	35	2
		Veigsall Vestre	35	2
		Fleskerud plass	35	3
		Viul hengsle	35	44,45
		Hole	35	4
		Bergsgården	35	46
		Sjurslykkje	35	46
		Sørum	35	48
		Berggården	35	21
		Krokstogen	35	48
		Viksfjeringen	35	7
		Ringerike	35	7,8
		Åserne, Viksfjering	35	7
		Hverven	35	17
		Svarverud	35	8
		Lerberg	35	25,26,27,28,30
		Svarverud skog	35	8
		Li, Norderhov	35	9
		Moe, Steinsfjeringn	35	22
		Dalsmarken	35	17
		Dalstøen	35	17
		Borkedalen	35	30
		Ørteshoved, Ørteshue	35	18,46
		Blikrud skog	35	18,46
		Ørteshue skog	35	18,46
		Storøen	35	19
		Svartkjennoset	35	25,26,27
		Lerberg skog	35	24
		Lerbergs utmark	35	25
		Røyseng	35	25,29
		Ask hjemseter	35	25,29,30
		Kroppekjenn	35	26
		Hemseterkjenn	35	26

Svartkjenn(et)	35	27,29
Lerbergmarken	35	28
Knutssnar	35	28
Frankrike	35	42
Gile	35	47
Storøen	35	32
Tossevik	35	33
Strande	35	33,34
Ådalen i Norderhov	35	33
Viulsagen	35	44,45
Frognøen	35	41
Aslaksrud, i Haug	35	41
Skøyen, Land Pr.gjel	35	2
Stensbekken	35	33
Sand, Land Pr.gjeld	35	2
Skollerud,	35	2,34,38
Herredsbygden	35	34
Skollerud skog	35	35
Myre i Ullerål	35	36
Ullerål	35	36
Vekkeren	35	48
Fegri	35	41
Tandberg,	35	24
Bragernes prosti	35	42
Skjørvold	35	43
Vågårdskogen	35	5
Hønen	35	44
Knestang	35	45
Hønnefoss	35	45
Viul	35	45
Sognedalen	35	46
Slette	35	46
Setrang	35	48
Hole kirke	35	20
Tronrud	35	1
Gjermundbo	35	12
Haugs anneks,	35	41
Sperilen	35	33
Hallingdal	35	37
Aklangen	35	25,29
Hallingby	35	47
Veme nedre	35	37,43
Blikrud	35	46
Trytekjennbekken	35	29
Skjærdals kvernbruk	35	41
Aklangen ved dammen	35	29
Skjærdal(en)	35	6,9,20,41
Tossevik skog	35	33
Trøgstad	35	4,7,35,36,37,40
Kvernhaugen	35	33
Hjelmerud	35	1
Myre ødegård	35	36
Hjelle	35	1,30
Gomnes, Hole	35	4
Sifferud, Land Pr.gj	35	2
Askeiger	35	26
Nøkleby	35	2
Hverven	35	4
Bårdrud, i Norderhov	35	6,7,13
Soknedalen	35	1,43,46
Skjærdals sager	35	41
Krakstad gård	35	47
Kjos	35	46

Holmekjenn 35 29

FORNAVN	ETTERNAVN	STEDSNAVN	BOK_	SIDE
.....	Stochflet		35	1
Albrit	Kruse		35	1
Alf		Gundersby	35	35,37
Amund		Veksal	35	34
Anders	Jørgensen	Viul	35	6,13,14,15,16,19,38,40,44
Anders	Nilsen Moss		35	7,47
Anders		Sørum	35	22
Anders		Rud	35	46
Anders		Horum	35	11
Anders		Ru, (Rud)	35	8
Anders	Jonsen	Åsterud	35	21,48,49
Anders	Olsen		35	14,15,16,40
Anders	Nilsen	(Gile)	35	47
Anders	Pedersen		35	31,32
Anders	Engebretsen ved	Hønefoss	35	44,45
Anders		Karlsruud	35	1,4,24,25
Anders	Henriksen ved	Hønefoss	35	44,45
Anders	Simensen		35	9,10,41
Anders	Bojesen, Boyesen		35	12,19
Anders	Hågensen		35	31,32
Anders		Olde av Soknedalen	35	43
Anders	Jørgensen		35	3,4,5,9,20,21,39,41,45
Anders	Hågensen		35	11
Anders +		Hverven	35	17
Anne	Mogensdatter		35	3
Anne	Torbjørnsdatter	Follum	35	3
Arne	Knutsen		35	31,32
Augustinus		Haga	35	1
Birgete	Sal.Gunvald Vik		35	16,19
Birgitte	Torbjørnsdatter	Vik	35	13,19,40
Bjørn		Flekshaug	35	41
Caspar	Brochenhuus		35	28
Chatrine	Sal.J.Pedersen		35	6,9
Christen	Christensen		35	41
Christen	Christensen		35	2
Christian	Tommesen		35	3,6,9,13,19,38,41,45,47,48
Claus	Hansen		35	12
Claus	Hogern (?)		35	7
Daniel	Knof		35	47
Daniel	Holgensen på	Li	35	10
Ellef		Tandberg	35	48
Elling		Lerberg	35	25
Elling		Oppegård	35	37,43
Embret		Veisten	35	1
Engebret		Opsal	35	4,9,38
Engebret		Haugerud	35	33
Engebret		Leine	35	43
Engebret		Hesselberg	35	13
Engebret		Marigård	35	24,27
Engebret		Veisten	35	7,9,24
Erik		Stiksrud	35	41
Erik		Aurdal	35	41
Erik	Hansen Must		35	41
Erik		Tandberg	35	9,13,14,16,24,35,37,43
Erik	Andersen ved	Hønefoss	35	44,45
Erik +		Slevik	35	7
Even +	Pedersen ?	Røyseng	35	29
Frands +	Nilsen		35	47
Fredrik		Lundesgården	35	46

Fredrik		Sjurslykkje	35	46
Gabriel	Brun, Bron		35	34, 35
Gjertrud	Knutsdatter	Berggården	35	21
Gjertrud	Pedersdatter		35	28, 29
Gregers	Mortensen		35	2
Gudbrand		Gomnes	35	31
Gudbrand		Slette	35	18
Gudbrand		Slette	35	46
Gudbrand		Setrang	35	35, 37
Gudbrand		Oppen	35	29
Gudbrand		Løken	35	4
Gudbrand		Løken	35	19
Gudbrand		Hov	35	8
Gunder	Sørensen		35	12
Gunder		Berg	35	18, 46
Gunvald +		Vik	35	13, 14, 15, 16, 19, 20, 40, 41
Guri	Halvorsdatter		35	2
Guttorm +	Trulsen		35	12
Halvor		Bråk	35	1, 7, 9, 12, 24, 38, 43
Halvor		Hengsle	35	11
Halvor	Tollesen		35	25
Halvor		Nøkleby	35	33
Halvor	Olsen		35	27, 28
Halvor	Tollefsen		35	2, 16, 40
Hannibals	krig		35	46
Hans		Solum	35	4
Hans		Korsdal(en)	35	1, 27, 28, 29
Hans	Hansen		35	33, 34
Hans	Johansen		35	33
Hans		Averøen	35	1, 24, 25
Hans	Munch		35	42
Hans	Larsen		35	18, 19, 25, 26, 48
Hans	Kristensen	Korsdal(en)	35	29
Hans	Abel (cornet)		35	13
Hans		By, Bye	35	5, 6, 20, 21, 38, 39
Hans +	Samuelson		35	33
Hans +	Hansen Riber		35	47
Hans +	Hansen d.e. på	Bragernes	35	43
Hans Jørgen	Johansen		35	25
Helge		Gåsefet	35	27, 28, 29
Helge		Berg, Soknedalen	35	18, 43, 46
Helge		Østveme	35	37
Helge		Berg av Soknedalen	35	37
Helloug		Fjeld	35	8
Henrik	Pettersen		35	1, 2, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 19, 22, 35, 38, 40
Henrik	Pettersen		35	41, 43, 47, 48
Henrik		Opdal	35	16, 31, 41
Henrik	Prest		35	32
Henrik.J. v	Rommellhoff	(Capitani)	35	7
Herman		Åsen	35	17
Ingeborg	Sal.Hans Hansen		35	33
Ingri	Aslesdatter		35	2
Iver		Hjelle	35	1, 4
Iver		Halsteinsrud	35	2, 6, 12, 17, 37
Jacob	Lut, Lutt,		35	1, 2, 6, 23, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35, 38
Jacob		Li	35	9, 10
Jens		Nordby	35	24
Jens	Nilsen	Moe	35	11
Jens		Vesetrud	35	41
Jens		Sørum	35	2, 12, 17, 30, 34, 37
Jens	Sax		35	4, 30
Jens		Grønvold	35	33, 34
Jens		Moe	35	6, 9, 11, 12, 19, 22, 23, 24

Jens	Nilsen	Mo, Moe,	35	9, 23
Jens	Pedersen	Pharo	35	2
Jens +	Pedersen på	Bragernes	35	6, 9
Johannes	Abrahamsen	Svarstad	35	11
Johannes		Grønvold	35	33, 34, 35
Johannes		Svarstad	35	4, 9, 11, 19, 22, 24, 38, 48, 49
Johannes		Strande	35	33, 34
Johannes		Egge	35	1
Johannes		Egge	35	12
Jon		Finnsand	35	33
Jon	Olsen	Skjørsvold	35	7, 35, 43, 48
Jon		Solum	35	33
Jon		Follum	35	34
Jon		Hønen	35	8
Jon	Andersen	Åsterud	35	21, 22, 48, 49
Jon	Valders ved	Hønefoss	35	44
Jon	Hansen ved	Hønefoss	35	33
Jon	Hansen	Valders	35	45
Jul		Rud	35	48
Jøran	Knutsdatter	Blikrud	35	18, 46
Jørgen	Phillipsen		35	3, 4, 5, 9, 11, 20, 22, 23, 24, 28, 36, 38
Jørgen	Dehor		35	8
Jørgen		Fjeld	35	4
Jørgen		Hole	35	27, 28
Jørgen	Hågensen	Oppen	35	34
Jørgen	Mecher		35	1, 4, 7, 8
Jørgen	Nilsen		35	28, 29, 30, 42, 44
Jørgen		Oppen	35	34
Jørgen	Larsen		35	23, 24, 25, 36, 44, 45
Jørgen	Larsen på	Hønen	35	1
Jørgen		Fjeld	35	11, 19, 22, 31, 32, 48
Jørgen	Phillipsen		35	39, 44, 45
Kari	Sal. S. Bårdruds		35	37
Karl	Aslesen	Røste	35	34
Karl		Røstøe (Røste)	35	34
Kiersti	Pedersdatter		35	21
Kirsti	Eriksdatter	Veme	35	37
Kjersti	Olsdatter	Haug	35	21
Knut	Villadsen		35	36
Knut		Tandberg	35	4
Knut		Ve	35	2, 6, 12, 17
Knut	Riber		35	3
Knut		Pjåka	35	4, 38
Knut		Vaker	35	9
Knut		Berggården	35	21, 38
Knut		Veien	35	2, 6, 12, 17, 30
Knut	Olsen Riber		35	3
Kristen	Olsen dragon i	Modum	35	31
Kristen		Frøoug (Frøhaug)	35	8
Kristen	Johansen		35	9
Kristen		Gomnes	35	6, 9, 31
Kristen	Villadsen	(Trøgstad)	35	24, 28
Kristen +		Karlsruud, Røyseng,	35	29
Kristen von	Norenberg		35	31
Kristoffer		Haldum	35	2, 12, 17
Kristoffer		Bili	35	9
Kristoffer		Røyseng	35	12, 26, 27, 35
Kristoffer		Sjurslykkje	35	46
L.	Madtsen		35	10
Lars		Onsaker	35	6, 9
Lars		Loe	35	4
Lars	Nilsen		35	9
Lars	Jacobsen		35	9

Lars	Madsen	Loe	35	4
Lars		Bergsund	35	33,34,35
Lars		Veisten	35	1
Lars	Madssen		35	25,26,27,28,30
Lars	Madsen	Hougaard	35	24
Lars	Siversen Finne		35	48
Lars	Larsen	Spydeberg	35	2
Lars	Olsen		35	3
Lars		Rakkestad	35	7
Lars	Christensen		35	2,12,19
Lars	Madtsen		35	11,23,
Lars +	Jacobsen		35	41
Lars +	Larsen		35	12,34,35
Live	Toresdatter	Stiksrud	35	21
Mads		Burrud (Bure)	35	4,38
Mads		Sørum	35	11,19
Mads		Lerberg	35	12,26,27
Mads		Sørum	35	11
Madts	Trulsen av	Christiania	35	2
Maren	Olsdatter		35	48
Maren	Mortensdatter	Gile	35	13,15
Margrete	Andersdatter		35	13,15,40
Marquart	Maagelsen	(Oberst-liutenant)	35	7
Marte	Ellingsdatter	(Lerberg)	35	25
Mathias	Tonsberg		35	12,36,44
Mattis	Gregersen Finne		35	48
Mette	Olsdatter		35	48
Mette	Mortensdatter		35	13,14,16,40
Mikkel		Fjeld	35	4,11,19,31,
Mikkel		Veksal	35	34
Mikkel		Gillaug (Gile)	35	7,42,47
Mikkel		Strande	35	33,34
Mikkel	Nilsen	Gile	35	42
Morten +	Larsen		35	2
Narve		Veme	35	6,7,13,37,43
Nils	Rasmussen		35	43
Nils	Larsen		35	22
Nils		Moe	35	43
Nils		Hverven	35	1,4,17,18,43
Nils		Follum	35	6
Nils	Villadsen		35	10
Nils	Johansen	By	35	40
Nils		Bjørke	35	19
Nils	Johansen	Bye	35	19,20
Nils	Jacobsen		35	45
Nils	Rasmussen		35	37
Nils		By, Bye	35	4,38,48
Nils +	Olsen ved	Hønefoss	35	12
Ole	Hansen	Fjeld	35	13
Ole	Halvorsen	Ringerud	35	33,34
Ole	Bjørnsen	Stadum	35	6,9,48
Ole		Vesetrud	35	4,38
Ole	Olsen	Kjos	35	46
Ole		Lore	35	11
Ole		Tangen	35	29
Ole		Gjesvold	35	8
Ole	(unge el.lille)	Kjos	35	18
Ole	Siversen	Vaker	35	1,35,37
Ole		Veholt	35	1,12
Ole	Andersen	Ringerud	35	33
Ole	Olsen	Onsaker	35	19,20
Ole	Bjørnsen		35	9
Ole	Rasmussen		35	44

Ole	Kristensen	Mo	35	9,10
Ole		Onsaker	35	40,41,
Ole	Engebretsen	Rangkleif	35	44
Ole		Bjørke	35	1,9
Ole		Støveren	35	29
Ole	Andersen	Lerberg	35	25
Ole		Amundrud	35	41
Ole		Kjos	35	46
Ole		Amundrud	35	42
Ole	Hansen	Fjeld i Hole	35	6,7
Ole +	Torkelsen		35	8,43
Ole +		Lerberg	35	26,27,28,29
Ole (gamle)		Kjos	35	18,46
Otte	Jacobsen		35	8,42,44
Paul		Hval	35	3
Paul		Sundby	35	43
Paul	Alfsen	Hval	35	3
Paul +	Jensen	Aslaksrud	35	42,44
Peder	Pedersen	Haug	35	21,22,48,49
Peder	Sørensen av	Bragernes	35	12,34,35,
Peder		Hamnor	35	19,20,40,47
Peder	Rasmussen	Rå	35	7,8,33,34,35,37,41,43,45,47
Peder	Steffensen	Haug	35	22
Peder	Rasmussen		35	44
Peder		Valbekken	35	17
Peder		Skotland	35	29,46
Peder		Finnsand	35	33,34
Peder	Olsen	Sørum	35	48
Peder	Olsen	Sørum	35	43
Peder	Elisassen		35	9
Peder		Hundstad	35	32
Peder		Hverven	35	4
Peder		Knestang	35	6
Peder		Haug	35	48,49
Peder	(Unge)	Haug	35	21
Peder	Paulsen		35	42
Peder		Løken	35	38,48
Peder	Madsen		35	3
Peder		Flaskerud	35	33,34
Ragnhild +		Moe	35	23,24
Rasmus		Veisten	35	1,7,9,24,43
Rasmus	Mikkelsen	(Soldat)	35	4
Rasmus		Gomnes	35	31
Reier		Bønsnes	35	43
Rolf		Rudsødegården	35	19,20,41
Sidsel	Sal.P.Jensen	Aslaksrud	35	42,44
Siver		Gomnes	35	31,38
Siver		Tandberg	35	4,24,37
Siver	Svendsen		35	47
Siver		Kolkind	35	22,49
Siver	dreng på	Prestegården	35	31,32
Solve +		Bårud	35	7,37,43
Stener		Aslaksrud	35	41,44
Stener		Aslaksrud	35	42
Sven	Hågensen	Moen	35	31,32
Sven		Tveita	35	46
Sven	Nilsen	Lo	35	48
Svend		Hverven	35	4,17,18
Søren	Rasmussen		35	19
Søren	Andersen Jembt	(Jemt)	35	16,40
Søren	Andersen		35	44
Søren	Bendiksen ved	Hønefoss	35	13,16,40
Søren	Jørgensen	Bjørnstad	35	48

Søren +	Pedersen		35	47
Tarald		Solberg	35	4,38
Tolle		Grefsrud	35	4
Tolle(f)		Haug	35	4,38
Tollef		Gjesvold	35	19,20,41
Tomas		Hauge (Opsal)	35	12
Tomas		Ask	35	1,2,3,4,18,19,24,25,26,27,28,29,
Tomas		Haugen (Opsal)	35	2,6,17,37
Tomas	Gudbrandsen	Ask	35	36
Tomas		Ask	35	30
Tommas	Russell		35	2
Tommes +	Tommesen		35	7
Tore		Deellen (Deli)	35	7
Tore		Røsholmen	35	48
Tore +		Råen	35	43
Torger	Gudbrandsen	Veisten	35	3
Torger		Breien	35	12,24,25,26
Torkel	Karlsen		35	33
Torkel		Snodalen	35	3
Torsten	Narvesen	Bergsund	35	2,34,38
Torsten		Bergsund	35	2
Tosten		Modalen	35	3
Tosten		Bergsund	35	33,35
Tron		Stadum	35	43
Trond	Olsen	Vaker	35	3
Trond		Vaker	35	9,24,43
Trond		Horum	35	11
Truls	Aslesen	Semmen	35	2
Truls		Semmen	35	2,34,35,38
Villads +		Trøgstad	35	1,3,6,7,12,17,18,36
Villads +	Knutsen	Trøgstad	35	9,43
Østen		Alme	35	17

TOTALS:

Skrevet 469 af de 9,937 poster.

PRIM'RT SORTERINGSFELT: FORNAVN

UDV'LGELSESKRITERIUM:
(BOK_NR="35")

